ხუთშაბათი 18 იანვარი 1996 წ.

კავკასიონი

The KAVKASIONI © ყოველდღიური გაზეთი № 8 (302) ფასი 30 თეთრი

ოლვილთა აქცია და იაკუშევის განცხადება

...დიდ-გალის საზღვარზე მდინარე ენგურთან მდებარე სოფელ რუხში ...ლებმა უვადო საპროტესტო აქცია მოაწყეს. მისი მონაწილენი მოითხოვენ, ...რუსეთის სამშვიდობო ძალებმა დაუყოვნებლივ დატოვონ კონფლიქტის ზონა, ...ნადაც ისინი, ფაქტობრივად, არ ასრულებენ თავის ფუნქციებს. ამის ...საპიროდ სამშვიდობო ძალების სარდალმა გენერალმა ვასილი იაკუშევმა ...ლეოვან მინათმოქმედთა კონგრესის გაზეთ „რუსსკოე სლოვოსადმი" მიცემულ ...ვიუში განაცხადა, რომ მათ სურთ დაარწმუნონ პოლიტიკოსები აფხაზეთში ...დობო ძალების მანდატის გაგრძელების აუცილებლობაში, წინააღმდეგ ...ვაში ომის განახლება გარდაუვალიაო. გენერლის აზრით, სამშვიდობო ...სადმი წაყენებული ბრალდება მათი უმოქმედობის შესახებ უსაფუძვლოა, ...ან მთავარი ამოცანა შესრულებულია — მებრძოლი მხარეები დაშორიშორე... და შექმნილია ლტოლვილთა დაბრუნების პირობები. „ჩვენ მზად ვართ კიდევ ...ამე წელი ვისხდეთ სანგრებში, სანამ აფხაზეთში პოლიტიკური მეთოდებით ...მკვიდრდება მშვიდობა" — განაცხადა იაკუშევმა.

BGI

...რატისტებმა მეკობრეობაც დაიწყეს

...საინფორმაციო-სააგენტო „ალიონისთვის" ცნობილი გახდა, რომ ჩეჩენ ტერო... მიერ დაკავებულ თურქეთის სამგზავრო გემ „ავრაზიაზე" სხვა მძევლებთან ...ად იმყოფება საქართველოს 7 მოქალაქე.

ტერორისტთა შორის არიან წარმოშობით გუდაუთელი აფხაზები, ტრაპიზონის ...ვერსიტეტის სტუდენტები, რომლებმაც თურქეთის უშიშროების სამსახურის ...მადგენლებთან საუბარში განაცხადეს, რომ ისინი მოქმედებენ არძინბასა და ...რატისტთა მთავრობის დავალებით.

საქართველოს უშიშროების სამსახური ღებულობს ზომებს მძევალთა გახათავი...ლებლად.

„ალიონი"

...ეთი ეკონომიკურად ეხმარება აფხაზეთს

რუსეთი საიდუმლოდ ეკონომიკურ დახმარებას უწევს აფხაზეთს. ამის შესახებ ...ის სამთავრობო წრეებთან დაახლოებულ წყაროზე დაყრდნობით იტყობინება ... აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს პრესცენტრი, რომელიც ამტკიცებს, რომ ... ამ კავშირის დამადასტურებელ დოკუმენტებს. საქმე ეხება რუსეთის ...ბო სიტუაციის მინისტრის მოადგილის ს.ხეთაგუროვის წერილს, რომელიც ... თხოვნას რუსეთის მთავრობისადმი, გამოუყოს აფხაზეთს 2,5 მილიარდი ... მეტყობინებაში საუბარია აგარაკ „რიწას" ერთობლივ ექსპლუატაციაზე ...ების შესახებ შუამდგომლობაზე და იმ გადასახადების ამოღების რეკომენ...ზე, რომლებსაც ვლადისლავ არძინბას რუსეთის საგადასახადო სამსახურის ...ული სამმართველოს უფროსი სტეპანკოვი აძლევს.

BGI

...რორისტები «კავკასიის სახელმწიფოს» ...აქალაქად სოხუმს მოითხოვენ

...თურქეთის ქალაქ ტრაპიზონში ექვსმა ტერორისტმა ხელთ იგდო ბორანი ...ზია", რომელიც სოჭისკენ მიემართებოდა. ბორანზე თურქეთის 46 და ...რთველოს 6 მოქალაქე, აგრეთვე, 164 რუსი ტურისტი და ეკიპაჟის 45 წევრი ...ფება. ამჟამად ბორანი ღია ზღვაშია. ტერორისტები მოითხოვენ დაღესტნის ... პერვომაისკოეში დაკავებულ ჩეჩენ ბოევიკთა გათავისუფლებას, წინააღმდეგ ...ში ბორნის ბოსფორის სრუტეში ჩაძირვით იმუქრებიან. სააგენტო ...ის" ცნობით ყველა ტერორისტი ეროვნებით ჩეჩენია. მათ განაცხადეს, რომ ...ბასაევის დაჯგუფების წევრები არიან და მისი მხარდაჭერით სარგებლობენ. ...ის საინფორმაციო სააგენტო იტყობინება, რომ ბორნის ხელში ჩაგდებას ... მოქალაქე მუჰამედ თოქჯანი ხელმძღვანელობდა. მან თურქეთის ...ზიას განუცხადა, რომ შეიარაღებული ჯგუფი 50 კაცისგან შედგება და ...ჩენების გარდა ჩერქეზები და აფხაზებიც არიან. მისი თქმით, ჯგუფი ... კავკასიის მხარდამჭერ კომიტეტში შედის (არაოფიციალური ორგანიზაცია, ...ც თურქეთში მოქმედებს და ჩეჩენ, ჩერქეზ და კავკასიის სხვა ეროვნების ...რთა შთამომავლებისგან შედგება), მუჰამედ თოქჯანმა განაცხადა, რომ იგი ... ბასაევის დავალებას ასრულებს, რომელთანაც მას მეგობრობა და 1992 წელს ...ში საქართველოს წინააღმდეგ ერთობლივი ბრძოლა აკავშირებს. ტერორი... ზემოთ აღნიშნულის გარდა მოითხოვენ ჩრდილო კავკასიიდან რუსეთის არმიის ...ნას და კავკასიის სახელმწიფოს შექმნას, რომლის დედაქალაქიც სოხუმი იქნება.

BGI

...საზღვრების ...სამაგრებლად

...ენტოს კორესპონდენტის ..., თბილისიდან ბათუმში გაფ... რუსეთის ჯარების დაჯგუფება ...-ს სარდალი ვლადიმერ ვო... ...იტის მიზანია თურქეთთან ... გამაგრება, ჩეჩენი ბოე... ... თურქეთის ტერიტორი... ...ების აყვანასთან დაკავ...

იპრინდა

პარლამენტი

ჩვენ ვმეგობრობთ რუსეთთან. იმეგობრებს რუსეთი ჩვენთან?

გუშინ საქართველოს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მისულ დეპუტატებს დღის წესრიგში დახვდათ კანონპროექტი „ეროვნული უშიშროების საბჭოს შესახებ". ამის გამო საკონსტიტუციო, იურიდიულ საკითხთა კანონიერების კომიტეტის ხელმძღვანელობამ (მიხეილ სააკაშვილი, ნინო ბურჯანაძე) საყვედური „შეპკადრა" პარლამენტის თავმჯდომარეს, რადგან კომიტეტში აღნიშნული კანონპროექტი წინასწარ არ განხილულა. ზურაბ ჟვანიამ მაშინვე „დაუბრუნა ხურდა" „ურჩი" კომიტეტის თავკაცებს, მაგრამ არც მიხეილ სააკაშვილი გამოდგა „ჯაბანი" და უმრავლესობის შიგნით სერიოზული კონფრონტაციის საშიშროება წარმოიშვა, მით უმეტეს, რომ ეროვნულ-დემოკრატების უმრავლესობაც (პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის გიორგი კობახიძის გამოკლებით) დაჟინებით მოითხოვდა კანონპროექტის ნაჩქარევ განხილვაზე უარის თქმას.

ბოლოს პარლამენტის თავმჯდომარემ საკანცელარიო ჩანაწერების მოშველიებით „ამხილა" საკონსტიტუციო, იურიდიულ საკითხთა და კანონიერების კომიტეტის ხელმძღვანელობა იმაში, რომ მათ ჯერ კიდევ 10 იანვარს მიუღიათ კანონპროექტის ტექსტი და დანანებით აღნიშნა, რომ პარლამენტი გახდა საბოტაჟის მსხვერპლი, თუმცა, კანონპროექტი „ეროვნული უშიშროების საბჭოს შესახებ" მაინც ამოაღებინა დღის წესრიგიდან.

ასეთი ბლიცკრიგის შემდეგ პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილემ ელდარ შენგელაიამ გააკეთა ინფორმაცია „სახელმწიფო ატრიბუტიკის შესახებ". მისი თქმით, დღევანდელი სახელმწიფო დროშის (შინდისფერ ფონზე თეთრი და შავი ზოლები) ერთ-ერთი — შინდისფერი არც პრაქტიკულად და არც საერთაშორისო თვალსაზრისით გამართლებული არ არის, რადგან იგი არ ჯდება „კლასიკურ ფერთა ჩამონათვალში". შენგელაიას აზრით, დახვეწას მოითხოვს ამჟამინდელი სახელმწიფო გერბიც. მან ბორჯღალი „ფაშისტურ სვასტიკისებურ სიმბოლიკათა ოჯახს" მიაკუთვნა და მიზანშეუწონლად მიიჩნია მისი გერბის რანგში ამაღლება, ხოლო დღევანდელი ჰიმნი თავისი დასაწყისით, თურმე, „ძალზე ჰგავს „დოიჩლანდ, დოიჩლანდ"-ს, იგი მეტად სუსტია და მიუწვდომელია ფართო მასებისთვის. „მას საფუძვლად უნდა დაედოს რვამარცვლიანი ლექსი, რათა ადვილი გახდეს შესრულებისთვის".

ამ ინფორმაციის მოსმენისას პარლამენტარებს კიდევ ერთხელ მოუხდათ არსებული „ენერგეტიკული რეალობისთვის" თვალის გასწორება, რადგან სხდომათა დარბაზში საკმაო დროით შუქის გამორთვამ რიტმიდან ამოაგდო პლენარული სხდომის მიმდინარეობა.

ხუთსაათიანი იძულებითი პაუზის შემდეგ ცნობილმა კინორეჟისორმა განაგრძო სახელმწიფო ატრიბუტიკის შესახებ კოლეგების ინფორმირება და მიზანშეწონილად ჩათვალა ამ საკითხებზე პრეზიდენტის ინსტიტუტთან შეიქმნას მუდმივმოქმედი კოლეგია, რომელიც შეიმუშავებს ახალი ატრიბუტიკის ძირითად პრინციპებს და ჩაატარებს კონკურსს საუკეთესო დროშის, გერბის და ჰიმნის გამოსავლენად.

შემდეგ საგარეო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარემ კახა ჩიტაიამ დეპუტატებს სარატიფიკაციოდ წარუდგინა 1994 წლის 3 თებერვალს ედუარდ შევარდნაძისა და ბორის ელცინის მიერ ხელმოწერილი ხელშეკრულება საქართველოს რესპუბლიკასა და რუსეთის ფედერაციას შორის მეგობრობის, კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის შესახებ.

საკითხის ირგვლივ დებატები მეორე კინორეჟისორმა, ფრაქცია „მოქალაქეთა კავშირის" თავმჯდომარემ ლანა ღოღობერიძემ გახსნა, რომლის შეხედულებითაც, „დიდი ხელშეკრულების" რატიფიცირება ახალ პერსპექტივებს შლის ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის ნორმალიზაციის გზაზე. მან მუხლობრივად მიმოიხილა ხელმოწერილი დოკუმენტი და მოუწოდა დეპუტატებს, მხარი დაეჭირათ მისი რატიფიკაციისთვის.

დიამეტრულად საწინააღმდეგო შე-

გაგრძელება მე 2 გვ.

SOS!

სამედიცინო რეფორმა ანუ პაციენტის გარეშე დარჩენილი ექიმი და უექიმო ავადმყოფი

აქა ამბავი რეფორმის დაწყებისა

საქართველოს რესპუბლიკის ჯანდაცვის სამინისტრომ, კარგა ხნის მზადების შემდეგ, გასული წლის 10 აგვისტოს ჯანდაცვის სისტემის რეორგანიზაცია-რეფორმა დაიწყო. ჯანდაცვის მინისტრის ბატონი ავთანდილ ჯორბენაძის აზრით, რეფორმა გარდაუვალი იყო, რადგან სსრკ-ს დანგრევამ ცენტრალური მმართველობის მოშლა გამოიწვია, რაც სამედიცინო მომსახურების სფეროში ქაოსის მიზეზი გახდა. „ისედაც ყველაფერი ფასიანი იყო, ახლა მხოლოდ ფასების ლეგალიზება მოხდა", — ბრძანა ბატონმა მინისტრმა. რეფორმის აუცილებლობაზე არავინ დავობს, მით უმეტეს, რომ მისი საბოლოო მიზანია საქართველოს მოსახლეობის უმაღლესი სამედიცინო მომსახურება, რაც სამწუხაროდ, ძვირადღირებული სიამოვნებაა (ეს ფრაზა ჯანდაცვის სამინისტროში ყოველი პრესკონფერენციის დროს გაისმოდა). ფორმულირება არაზუსტია, თუმცა, სამართლიანი. მაგრამ ამთავითვე ირღვევა რეფორმის მიზანი — კერძოდ, ძვირადღირებული სიამოვნების საფასურის გადახდა დღეს საქართველოს მოსახლეობის უმცირეს ნაწილს თუ შეუძლია. ავადმყოფმა სპონსორი თუ არ მოძებნა, ისე

ექიმთან ვერ მივა. რეფორმამდე, ანუ ჯერ კიდევ მაშინ, როცა სამედიცინო მომსახურება პაციენტისთვის უფასო იყო, ექიმს შეეძლო უფულო ავადმყოფისთვის უფასო დახმარება აღმოეჩინა. ახლა კი ექიმი, რაგინდ კეთილიც უნდა იყოს, ამას ვერ გააკეთებს, რადგან საავადმყოფოში მისული პაციენტი დიაგნოზის და მკურნალობის მიხედვით იხდის ოფიციალურ გადასახადს. დარჩა ექიმი უპაციენტოდ, პაციენტი კი — უექიმოდ. ამიტომ ექიმისა (იმ ექიმებს ვგულისხმობთ, რომლებიც სპეციალობით მუშაობენ, თორემ ექიმთა იმ უდიდეს ნაწილზე, რომლებიც იძულებულნი გახდნენ პროფესიაზე ხელი აეღოთ, აღარავინ საუბრობს) და პაციენტის დღევანდელი სავალალო მდგომარეობა წარმოშობს კითხვას — არსებობდა თუ არა საქართველოში ჯანდაცვის სისტემის რეფორმის განხორციელების პირობები?

ჩვენ შევხვდით და ვესაუბრეთ პრაქტიკოს ექიმებს და არასამთავრობო ორგანიზაცია „პრაქტიკოს ექიმთა კავშირის" თავმჯდომარეს ბატონ მერაბ ვაჩნაძეს. თუ რითი დამთავრდა ჩვენი შეხვედრა, ამას ქვემოთ მოგახსენებთ.

გაგრძელება მე 2 გვ.

ოფიციოზი

დსთ-ს ქვეყნების მეთაურთა სამიტზე

როგორც სააგენტო „ალიონისთვის" გახდა ცნობილი, 19 იანვარს, მოსკოვში დაგეგმილ დსთ-ს ქვეყნების ლიდერთა შეხვედრაზე მიემგზავრებიან: საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე, საგარეო საქმეთა მინისტრი ირაკლი მენაღარიშვილი, სახელმწიფო მინისტრი ნიკო ლეკიშვილი, რუსეთის ფედერაციის დროებითი რწმუნებული საქართველოში არხიპოვი.

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი ვარდიკო ნადიბაიძე უკვე მოსკოვში იმყოფება.

„ალიონი"

* * *

გუშინ საგარეო საქმეთა მინისტრმა ირაკლი მენაღარიშვილმა მიიღო ვატიკანის ქალაქ-სახელმწიფოს წმინდა საყდრის დესპანი, არქიეპისკოპოსი მონსინიორი ჟან-პოლ-გობელი და მისი თანმხლები პირები. შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ დღიდან საქართველოში ყოფნისა, წმინდა საყდარი ეხმარება ჩვენს ქვეყანას, როგორც ეკონომიკურ სფეროში, ასევე მხარს უჭერს მის პოლიტიკურ კურსს. გარდა ჰუმანიტარული დახმარებისა, წმინდა საყდრის ხელშეწყობით, თბილისის დასახლებაში მიმდინარეობს კლინიკის მშენებლობა, სადაც მომავალში სოციალურად დაუცველ პირებს უფასო მკურნალობითა და მედიკამენტებით მოემსახურებიან. ბატონმა ირაკლი მენაღარიშვილმა ისაუბრა ამიერკავკასიაში შექმნილ ვითარებაზე, განსაკუთრებით გამოჰყო აფხაზეთის საკითხი და გამოთქვა რწმენა, რომ წმინდა საყდარი თავის წვლილს შეიტანს ამ პრობლემის მოგვარების საქმეში.

* * *

ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორის ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარემ ბატონმა სანდრო კავსაძემ მიიღო თბილისში ერთკვირიანი ვიზიტით მყოფი, ევროპის უშიშროების თათბირის ორგანიზაციის ოდირიის ექსპერტთა ჯგუფი. დელეგაციის წევრები შეისწავლიან მდგომარეობას საქართველოს სამართალდამცავ ორგანოებში და შეადგენენ პროგრამებს კადრების მომზადებისთვის კანონის უზენაესობის დასამკვიდრებლად. აღნიშნული დელეგაციის წევრებმა განსაკუთრებული ინტერესი გამოიჩინეს საქართველოს სახალხო დამცველის ინსტიტუტის მიმართ, რომლის კანონპროექტიც ექსპერტიზისთვის ბატონმა სანდრო კავსაძემ გაუგზავნა ვარშავის დემოკრატიული ინსტიტუტების და ადამიანის უფლებათა დაცვის ბიუროს. სტუმრებმა აღნიშნულ პროექტზე, ექსპერტთა დასკვნა გადასცეს სანდრო კავსაძეს, რომელსაც ისინი იწონებენ.

* * *

იურისტთა კავშირი მზად არის მჭიდროდ ითანამშრომლოს პარლამენტთან, ნათქვამია წერილში, რომელიც იურისტთა კავშირმა გაუგზავნა პარლამენტის თავმჯდომარეს ზურაბ ჟვანიას. იურისტთა აზრით, პარლამენტში მყარად უნდა დამკვიდრდეს პარლამენტის მიერ სამართალწარმოების სფეროში ამა თუ იმ მნიშვნელოვან პოსტზე კადრების შერჩევისას, საზოგადოებრივი აზრის, კერძოდ, იურისტთა კავშირის პოზიციის გათვალისწინება. საქართველოს გენერალური პროკურორის შერჩევის თაობაზე კავშირის მოსაზრებაა, აღნიშნულ თანამდებობაზე კვლავ დაინიშნოს ამჟამინდელი გენერალური პროკურორი — ჯამლეთ ბაბილაშვილი.

იპრინდა

უცხოეთი

ჩეჩნეთის ამბები

გროზნოში მოტაცებული 29 რუსი ენერგეტიკოსის ძებნამ, ჯერჯერობით, შედეგი ვერ გამოიღო. რუსეთის ტელევიზიის ცნობით, არც ერთ ბანდფორმირებას არ აუღია პასუხისმგებლობა ენერგეტიკოსების მოტაცებაზე, რომლებიც გროზნოში თბოელექტროსადგურის აღსადგენად ჩამოვიდნენ.

* * *

ბრძოლები დაღესტანში გასცდა სოფელ პერვომაისკოეს საზღვრებს. იგი უკვე სოფელ სოვეტსკოესთან მიმდინარეობს, რომელიც სამი კილომეტრით არის დაცილებული პერვომაისკოედან. ჩეჩნეთის ინფორმაციის მინისტრის მოვლადი უდუგოვის თქმით, პერვომაისკოესთან ბრძოლაში ჩეჩნებმა დაკარგეს 15 მებრძოლი, ხოლო რუსებმა — 200-ზე მეტი სამხედრო მოსამსახურე, იტყობინება რადიო „თავისუფლება".

BGI

ინტერვიუ

...ერი ვაშაკიძე:

«...ღავათები, რომლითაც ...ვნილები სარგებლობენ, ...დენად მცირეა, რომ ...თქმელადაც კი ჭირს»

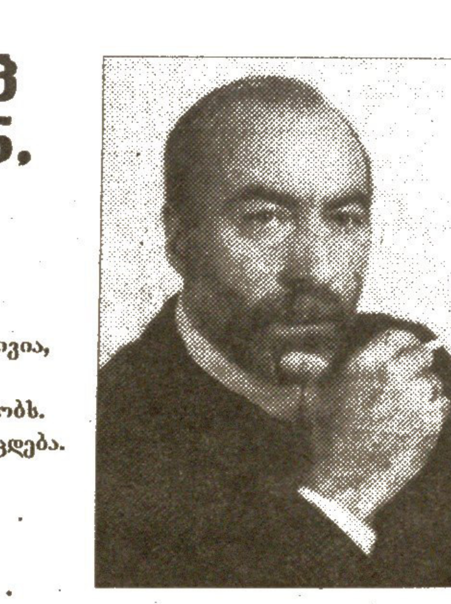

...ვილთა და განსახლების კომიტეტი, პრეზიდენტის და ...ენტის გადაწყვეტილებით, სამინისტროდ გარდაიქმნა. ბუნებრივია, ...ოვდა ამ უწყების კომპეტენციები, უფლება-მოვალეობანი. ...სოდ სამინისტროში სტრუქტურული ცვლილებები მიმდინარეობს. ...ვებულია დებულება, რომელიც უახლოეს მომავალში დამტკიცდება. ...ნისტროს სტრუქტურულ რეორგანიზაციაზე, პრობლემებზე და ...მავალო გეგმებზე გვესაუბრება ლტოლვილთა და განსახლების ...სტრი, ბატონი ვალერი ვაშაკიძე.

გაგრძელება მე-2 გვ.

ინტერვიუ

საზღვრები უნდა გვაკავშირებდეს და ერთმანეთს არ გვაშორებდეს

სომხეთის ეროვნული კრების (პარლამენტის) თავმჯდომარის მოადგილე არა სააკიანი უკანასკნელი წლების მანძილზე დაკავებულია ჯავახეთის პრობლემატიკით. იგი ხშირად მოგზაურობს ამ რეგიონში, ხვდება მოსახლეობას, ერთი სიტყვით, კარგად იცნობს იქაურობას და საქართველოს სამხრეთში კომპაქტურად მოსახლე სომეხთა პრობლემების მოგვარების საკუთარი კონცეფცია გააჩნია. ერევანში საქართველოს საპარლამენტო დელეგაციის ვიზიტის დროს ვისარგებლეთ შემთხვევით და რამდენიმე კითხვით მივმართეთ ბატონ არა სააკიანს.

— თქვენ კარგა ხანია მუშაობთ საქართველოს სამხრეთში, კერძოდ, ჯავახეთში მოსახლე სომხების პრობლემებზე. ვიცი, რომ თქვენ მრავალჯერ ბრძანდებოდით ამ რეგიონში, იცნობთ იქაურთა განწყობილებას. როგორ გესახებათ იქ წარმოქმნილი პრობლემების გადაჭრის გზები?

— საქართველოს სამხრეთ-დასავლეთი დასახლებულია, ძირითადად, სომხური მოსახლეობით. ისტორიულად, ჯავახეთში სომხები საუკუნეების განმავლობაში ცხოვრობდნენ და დღეს შეიძლება, უეჭველად ითქვას, რომ ეთნიკური სომხები საქართველოს სრულფასოვანი მოქალაქეები არიან, ისინი ქართველ ხალხთან და სხვა ხალხებთან ერთად, მონაწილეობენ საქართველოს სახელმწიფოს დამოუკიდებლობის განმტკიცებაში, ხელს უწყობენ ქვეყნის ავტორიტეტის და ეკონომიური ძლიერების ამაღლებას. მაგრამ, მეორე მხრივ, კლიმატური პირობების გათვალისწინებით და კომუნიკაციების განვითარების ხარისხით, ჯავახეთი, პრაქტიკულად, მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა. ეს ერთ-ერთი ყველაზე ჩამორჩენილი რეგიონია საქართველოში.

ეკონომიკური და სოციალური პრობლემები, როგორც საქართველოში, ისე სომხეთში, ერთმანეთს ჰგავს და დაკავშირებულია გარდამავალ პერიოდთან. მაგრამ, დროთა განმავლობაში, ალბათ, საქართველოს სახელმწიფოს ექნება მეტი შესაძლებლობა, რომ ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოს საკუთარ მოქალაქეებს, რომლებიც ჯავახეთში ცხოვრობენ.

გაგრძელება მე-2 გვ.

პარლამენტი

ჩვენ ვმეგობრობთ რუსეთთან. იმეგობრებს რუსეთი ჩვენთან?

პირველი გვერდიდან

ხედულება გამოთქვა საგარეო საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილემ, ეროვნულ-დემოკრატიული ფრაქციის წევრმა რევაზ საყვარელიძემ. მისი აზრით, რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების დღევანდელ ეტაპზე, როდესაც გაურკვეველია ერთმანეთთან მიმართება ბევრ ძირითად საკითხში (აფხაზეთის კონფლიქტი, სამშვიდობო ძალების პრობლემა) თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულების რატიფიკაცია ნაადრევია. გარდა ამისა, რევაზ საყვარელიძის თქმით, ბევრია ისეთი მუხლი, რომლებიც სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევიან და ამდენად, თავიანთ თავში გარკვეულ საშიშროებას შეიცავენ. „ჩვენ არ შეიძლება არ გავითვალისწინოთ რუსეთის სტრატეგიული ინტერესები საქართველოში, მაგრამ ცალმხრივი დათმობები დამღუპველია. ამიტომ, ამ ეტაპზე, პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე, ხელშეკრულების რატიფიკაცია მიზანშეწონილი არ არის", დასძინა რევაზ საყვარელიძემ.

ფრაქცია „აღორძინების" წარმომადგენელმა ფრიდონ ხალვაშმა მხარი დაუჭირა „დიდ რუსეთთან" მჭიდრო თანამშრომლობას, რაც „ისტორიული აუცილებლობით არის განპირობებული", ფრაქცია „მაჟორიტარის" თავმჯდომარემ იური ჩიხრაძემაც ფრაქციის სახელით (თუმცა, რამდენიმე კაცი წინააღმდეგი ყოფილა) თანადგომა აღუთქვა რატიფიკაციის მომხრეებს.

ზურაბ ახმეტელის (ფრაქცია „იმედის" თავმჯდომარე) ინფორმაციით, ვერ მოხერხდა ფრაქციის წევრების შეკრება და ამ საკითხზე საერთო დასკვნის გამოტანა, თუმცა, პირადად მხარი დაუჭირა „ჩარჩო-ხელშეკრულებას". გერმანე ფაცაციამ საპარლამენტო ფრაქცია „აფხაზეთის" სახელით ისეთი კითხვებით მიმართა ცალმხრივი რატიფიკაციის მომხრეებს, რომელშიც პოლიტიკური საკითხები მორალურ კონტექსტში იყო გააზრებული. გარდა ამისა, აფხაზეთის რეგიონიდან არჩეულ დეპუტატს გამწარებული ლტოლვილები თურმე ყურების დაჭრითაც კი დამუქრებიან, თუ იგი მხარს დაუჭერდა რატიფიკაციას.

შემდეგ დილის სხდომაზე „ღმერთთან ნაბრძოლმა ამირანმა" — მიხეილ სააკაშვილმა საერთაშორისო სამართლებრივ პრიზმაში შეხედა პრობლემას და ხელშეკრულების რატიფიკაცია საქართველოსთვის მომგებიან ნაბიჯად მიიჩნია, რადგან იგი „პატარა სახელმწიფოს" დაცვის გარანტიებს იძლევა. მან იქვე მიუთითა ხელშეკრულების ერთ-ერთი მუხლის ლაფსუსზე, რომელიც ქართულ და რუსულ ტექსტებში ერთი და იმავე ადგილის სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. კომიტეტის თავმჯდომარის ინფორმაციით, ხელშეკრულების ტექსტი უნახავთ საქართველოში სტუმრად მყოფ ამერიკელ ექსპერტებს, რომლებსაც იგი ორივე ხელმომწერი მხარისთვის თანასწორუფლებიანად მიუჩნევიათ და მასში ვერავითარი წყალქვეშა ნაღმები ვერ აღმოუჩენიათ.

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილემ გიორგი კობახიძემ გამოთქვა ვარაუდი, რომ ამ ხელშეკრულების რატიფიკაციის შემთხვევაში „გაჩნდება" იმის სურვილი, რომ უკვე მეგობრის სტატუსში აყვანილი მეზობლისთვის ასევე ადვილად დაკანონდეს სამხედრო ბაზები ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიაზე.

• საკითხის გარშემო გაშლილ დებატებში მონაწილეობდნენ, აგრეთვე, დეპუტატები იველი ჭელიძე, რევაზ ადამია, თენგიზ შარმანაშვილი, ვახტანგ რჩეულიშვილი.

სახელობითი კენჭისყრის შედეგების მიხედვით (მომხრე — 141, წინააღმდეგი — 34) გაირკვა, რომ ხელშეკრულება საქართველოს რესპუბლიკასა და რუსეთის ფედერაციას შორის მეგობრობის, კეთილმეზობლობისა და თანამშრომლობის შესახებ რატიფიცირებულ იქნა.

ამრიგად, საბოლოოდ გადაწყდა, რომ ჩვენ ვმეგობრობთ რუსეთთან. ახლა ჯერი ამ უკანასკნელზეა. ვნახოთ, გადმოდგამს თუ არა იგი ანალოგიურ ნაბიჯს ჩვენსკენ.

სხდომის დასასრულს, ტრადიციულად, გაკეთდა სხვადასხვა განცხადებები. პარლამენტარმა ავთანდილ საყვარელიძემ ისაუბრა საპარლამენტო სტრუქტურის მიერ „საქენერგოსა" და „თელასთან" ერთობლივ ღონისძიებათა გატარების აუცილებლობის შესახებ ელექტროენერგიის გრაფიკების დაცვასთან დაკავშირებით. მისი თქმით, „ენერგოსისტემაზე დამანგრეველად მოქმედებს მოქალაქეთა მივარდნები სისტემის ობიექტებზე ამა თუ იმ უბნის ჩართვის მიზნით, რაც, საბოლოო ჯამში, პარალიზებას იწვევს".

გიზო მჭედლიძის აზრით, მთავარია მოსახლეობამ იცოდეს, დღის რა მონაკვეთებში ექნება შუქი და რამდენი ხნით. ხოლო ჯანსულ ჩარკვიანმა მოითხოვა ერთი თვის განმავლობაში ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში შეწყდეს სწავლა, რადგან „მოსწავლეებს გონებაც გაყინული აქვთ, სხეულიც და, ფაქტობრივად, სწავლება მაინც არ მიმდინარეობს".

თავისი აღშფოთება გამოხატეს აღმოსავლეთ საქართველოს რაიონებში მაჟორიტარული წესით არჩეულმა დეპუტატებმაც იმის გამო, რომ მაშინ, როდესაც ამ რეგიონს საერთოდ არ მიეწოდება ელექტროენერგია, „დასავლეთ საქართველო გაჩახჩახებულია", თუმცა, ეს „ვერსია" „დასავლელებს" სასაცილოდაც არ ეყოთ და არაფრით გაიზიარეს.

სხდომაზე გაიელვა, აგრეთვე, „ლეგენდარული მეცხრეს" (მე-9 ენერგობლოკის) საკითხმაც, რადგან ის ვერ გამოდგა ის პანაცეა, რომელიც ჩვენ გათოშილ მოსახლეობას მოასულიერებდა.

გიორგი ასანიშვილი

SOS!

სამედიცინო რეფორმა
ანუ პაციენტის გარეშე დარჩენილი ექიმი და უექიმო ავადმყოფი

პირველი გვერდიდან

აქა ამბავი ჯანდაცვის სამინისტროს მიერ „ხელების დაბანისა"

ჯანდაცვის სამინისტრომ რეფორმის დასაწყისშივე გამოაცხადა თავისი პოზიცია. მან მკურნალობის ფასების დადგენაში სრული თავისუფლება მიანიჭა სამედიცინო დაწესებულებებს. „ჩვენ შევხედულად [illegible] არავითარ ზღვარს, რადგან [illegible], რომ სამედიცინო ბაზარს [illegible] დაარეგულირებს ფასები, — განაცხადა ჯანდაცვის მინისტრმა — ასეც ხდება, ფასები დაბლა იწევს და კიდევ შემცირდება". ფასები მართლაც შემცირდა, მაგრამ მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობისთვის მაინც მიუწვდომელია, რადგან მთავარმა ექიმებმა რეფორმის პირველივე დღიდან მკურნალობის ისეთი ფასები დააწესეს, რომ თვით მინისტრსაც კი, მისივე თქმით, კინაღამ გული გაუსკდა. თავის მხრივ, ჯანდაცვის სამინისტრომ სამედიცინო მომსახურების ხარისხზე კონტროლის ინსპექცია შექმნა. ეს იგივე სახელმწიფო კონტროლია, რომელიც სახელმწიფოსა და სამედიცინო დაწესებულებებს შორის საფინანსო ბალანსით არის დაკავებული. ჯანდაცვის სამინისტროში შექმნილია საკონტაქტო ჯგუფი, რომელიც რეფორმის შესახებ ნებისმიერ მსურველს განმარტებას მისცემს. სამწუხაროდ, უსახსრო ავადმყოფისთვის და უპაციენტო ექიმისთვის განმარტება ვერაფერი შველაა. სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებული ნოზოლოგიების ნუსხა, ერთი შეხედვით, საკმაოდ დიდია, მაგრამ დღეს გავრცელებულ დაავადებებთან შედარებით წვეთია ზღვაში. რეფორმებთან დაკავშირებით, ჯანდაცვის სამინისტროში მოეწყო ღია კარის დღეები, სადაც ბევრმა უკმაყოფილო ექიმმა და პაციენტმა მოიყარა თავი. იყო საჩივრები, პრეტენზიები, დაპირებები, მაგრამ — რა? „ახალი" ცხოვრების პრინციპი უცვლელია: გახდი ავად? — გამოძებნე ფული და იმკურნალე (ჯამაგირი არ არის, სადაზღვევო მედიცინა არ მოქმედებს), პაციენტი არა გყავს? — სხვა ხელობით ირჩინე თავი (ასეთი ზედმეტი ექიმი 20 ათასამდეა დღეს საქართველოში და ერთი ამდენი კიდევ მომავალი ექიმია).

აქა ამბავი ექიმთა იძულებითი გაკრიმინალებისა და სახელმწიფოს გაგანიქვლისა

კარგი ექიმი რომ ავადმყოფის ტკივილს გრძნობს, უეჭველია, ამიტომ მისთვის პაციენტის ჯანმრთელობა მთავარია. მიდის ავადმყოფი ექიმთან და [illegible] მტკივა და ფული არ მაქვს. რა ქნას ექიმმა? [illegible] — მაშინ ხომ [illegible] 16 და 20 ლარის [illegible] გააკეთებს. მაშ, რა? არის ერთი გამოსავალი: გააფორმებს ექიმი დაავადებას, როგორც მწვავე შემთხვევას და უმკურნალებს თავის ავადმყოფს არალეგალურად. ზარალდება სახელმწიფო, რომელიც იხდის მწვავე შემთხვევის საფასურს. შეიძლება ექიმმა საერთოდ არ გააფორმოს ავადმყოფი, არ შეადგინოს ისტორია და ისე უმკურნალოს. ამ შემთხვევაში ზარალდება ექიმი, თუკი მას ეს გაუმჟღავნდება.

მშობიარობის დღეს მთლიანად სახელმწიფო აფინანსებს, მაგრამ პათოლოგიური მშობიარობა გაცილებით ძვირი ღირს. ამიტომ 10 აგვისტოდან საქართველოში, თურმე, ნორმალური მშობიარობა არ ჩატარებულა. ყოველ შემთხვევაში, ასეთი ცნობები მოდის სამშობიაროებიდან, განსაკუთრებით, რაიონებიდან. ამრიგად, პათოლოგიური და მწვავე შემთხვევების ხარჯზე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იმდენი თანხა გავიდა, რაც, საშუალო სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით, ერთი წლის მარაგი უნდა ყოფილიყო.

სახელმწიფო აფინანსებს ოპერაციას, რომელიც 500 დოლარი ღირს, მაგრამ არ აფინანსებს იმ პროფილაქტიკურ ღონისძიებას, რომელმაც ავადმყოფი ოპერაციამდე უნდა განკურნოს. პოლიკლინიკაც ამოისუნთქავს (დღეს ექიმი გამოძახებაში 10 თეთრს იღებს, ექიმი ლაბორანტი კი ერთ ანალიზში — 1 თეთრს).

0-1 წლამდე ასაკის ბავშვთა მკურნალობა უფასოა, მაგრამ ის აუცილებელი პროცედურა (ფიზკულტურა, მასაჟი), რომელიც მკურნალობის საერთო პროცესში შედის — ფასიანია.

გაკრიმინალებას ვინლა ჩივის, ექიმთა ნაწილს იმისი შურს, ვისაც ავადმყოფი ჰყავს, ჯანსაღი კონკურენცია არ არსებობს, ზოგჯერ კოლეგების დღევანდელი ურთიერთობა მტრობას უფრო ჰგავს. ეს საერთო გაჭირვების ფონზე ხდება. ექიმი უნდა მიდიოდეს სამსახურში, იბანდეს ხელს და იწყებდეს საქმეს. დღეს კი, რა ხდება? დილით, გალვიძებისთანავე, ჯოჯოხეთი იწყება. რის ვაივაგლახით საავადმყოფომდე მიაღწევს, დახვდება ათასი პრობლემა. ქირურგს გული უსკდება, ოპერაციის დროს შუქი არ ჩაუქრეს, რადგან ასეთი შემთხვევებიც იყო. მთავრობა მაქსიმალურად უნდა ცდილობდეს, რომ ექიმს მუშაობაში ხელი შეუწყოს. ეს შეიძლება ასეც მომხდარიყო, ერთი ვითარება რომ არა...

აქა ამბავი მთავარ ექიმთა გაბატონებისა

ჯანდაცვის სამინისტროს აღნიშნული ლიბერალური პოლიტიკის წყალობით, სამედიცინო დაწესებულებებში მთელი ძალაუფლება მთავარმა ექიმებმა იგდეს ხელთ. მკურნალობის ფასების დადგენა, შემოსავლის აღება-განაწილება, მისი მიზნობრივი გამოყენება, საავადმყოფოს ტერიტორიის გაქირავება, ექიმთა ხელფასების განსაზღვრა თუ სხვა საგარეო და საშინაო პოლიტიკის გატარება მთლიანად მთავარ ექიმთა ნება-სურვილზეა დამოკიდებული. ამიტომ, თუ მთავარი ექიმი კარგი ბიჭია, იგი ზრუნავს თავის პერსონალზე, ხოლო თუ ცუდი ბიჭია, მაშინ, ვაი, იმ დაწესებულებაში მომუშავე ექიმებს.

ექიმი, რომლის უნიკალური ოპერაცია 3000 ლარი ღირს 10 ლარს იღებს, ხოლო თვიური შემოსავლიდან (10000 ლარი) 48 ლარს იღებს.

ცხადია, იბადება კითხვა: სად მიდის ფული? საავადმყოფოს კეთილმოწყობას ხმარდება იგი? მაშინ რატომ იყინებიან ავადმყოფები და ექიმები? რატომ არ არის შუქი და ცხელი წყალი? უნდა მომხდარიყო საავადმყოფოების „განმხოლოება", მაგრამ არ მოხდა. ხალხი კი ლანძღავს და აგინებს ექიმებს, რადგან დიდ თანხას ვიხდით მკურნალობაში და მათ წუწუნს ველარ ვიტანთო. „მეზობელმა მითხრა — ღორები ხართ, ამდენი ფული სად მიგაქვთო, — მწარედ ეცინება ბატონ ნოდარს, — იმას ჰგონია, ფულს მე ვიდებ ჯიბეში".

უფასო სამედიცინო მომსახურება იმას ნიშნავს, რომ ავადმყოფის მაგივრად სახელმწიფო იხდის ფულს. ყოველი ლოგიკურად მოაზროვნე ადამიანის ფიქრით, ამ ფულს ექიმს აძლევენ, მაგრამ არა — ექიმი მიზერულ თანხას იღებს.

ამიტომ ადგება კარგი ექიმი და სახლში მიიღებს ავადმყოფს. საავადმყოფოში დადგენილი ფასიდან ნახევარს გადაახდევინებს და საკუთარი შრომის საფასურს თავადვე გამოიყენებს. რეფორმის მთავარი პრინციპი კი ის იყო, რომ სამედიცინო მომსახურების სფეროში მხოლოდ კარგი სპეციალისტები უნდა დარჩენილიყვნენ — ისინი, ვისაც ავადმყოფი ეყოლებოდა, მაგრამ მთავარი ექიმის დიქტატურა თუ კიდევ გაგრძელდა, საავადმყოფოში და პოლ[იკლინიკებ]ში კარგი ექიმი აღარ დარჩ[ება].

არც კარგი და არც ცუდ[ი] ვინაობას არ ვასახელებთ, მა[გრამ] საქმეს გამოსწორება უნდა. [...] საიდან გაჩნდა მთავარი ექიმ[...] ლარული ფრაზა „კლინიკა ჩ[...] მისცა მათ ეს კლინიკა? ვინ დ[...]

როგორც წესი, მთავარ [ექიმებად] ნიშნავდნენ მას, ვინც პრაქტიკ[ულ]ობით არ გამოირჩეოდა. ამი[...] უკეთესი ადმინისტრატორი ი[...] — მკურნალი. სამწუხაროდ, ექიმის სამსახური ახლაც დ[...] და არა არჩევითი. ერთ კ[...] დაწესებულების ხელმძღვანელ[...] ექიმის პროფესიულ პრობლ[...] გარკვევაც. ამიტომ, კლინიკ[...] ვანელი უნდა იყოს პროფესი[...] ნეჯერი, მთავარი ექიმი კი პ[...] ნალიზმით გამორჩეული პირო[...] მელსაც საერთო სხდომაზე [...] ჯანდაცვის მინისტრის ბრძან[...] გილებზე უნდა შეიქმნას ექიმ[...] ები, რაც კლინიკის დემო[...] მმართველობის წინაპირობა [...] მაგრამ ეს საქმე ჭიანურდებ[ა] მთავარი ექიმების ტახტის მოახწავებს.

გასრულდა ესე ამბა[ვი]

როდესაც ეკონომიკურა[დ] ქვეყანაში მკურნალობის ს[...] გადახდისუნარიანია მთელი [...] ობის მხოლოდ 8-10 პროც[ენტი] ნდაცვის რეფორმის დაწყებ[...] სარისკო საქმეა (მით უმე[ტეს] ამგვარმა რეფორმამ ვერ[ც] გაამართლა და ვერც საფრ[...] რეფორმა თუ გარდაუვალი [...] დაწყებამდე ჯერ სადაზღვევო [...] ნა უნდა შექმნილიყო და ამ[...] ლიყო. სადაზღვევო მედიცინ[ა] ნანსებდა მწვავე და გადაუდ[ებელ] მედიცინო დახმარებას, სახ[...] სამედიცინო პროფილაქტიკურ [ღონის]ძიებებს, ხოლო დანარჩენს [...] თად, პლასტიკური ოპერაციე[ბი ...] სურს) გადაიხდიდა პაციენტ[ი ...] ადვილია, გაკეთება — ძნელ[ი ...] აუცილებელი).

ასეა თუ ისე, რეფორმა დ[...] მიმდინარეობს. ამ წერილის მიზ[ანი] არის, რომ რეფორმატორები [...] ექიმებთან ერთად გაისარჯონ ნა[...] პრობლემების მოგვარებისთვის.

P.S. სხვა ბევრ საჭირბოროტ[ო]ზეც ვესაუბრეთ, მაგრამ ყვე[ლაფ]ერს წერილში ვერ მოვუყარეთ თავ[ი].

ზაზა ფაჩუა[...]

ინტერვიუ

«შეღავათები, რომლითაც დევნილები სარგებლობენ, იმდენად მცირეა, რომ სათქმელადაც კი ჭირს»

პირველი გვერდიდან

— ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის სამინისტროს რანგში აყვანა რა [illegible] შედეგებს მოუტანს დევნილებს? ამ [illegible] რა სტრუქტურული ცვლილები მიმდინარეობს თქვენს უწყებაში?

საღეისოდ რეალურ შედეგებზე საუბარი ნაადრევია. სამომავლოდ კი ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრო საკმაოდ რთულ და შრომატევად სამუშაოს გასწევს იძულებით გადაადგილებულ პირთა (დევნილთა) დასახმარებლად. პირველ ყოვლისა, სამინისტროს, კომიტეტისგან განსხვავებით, სტატუსის გამო, გაცილებით მეტი გავლენა ექნება სხვა სამინისტროებსა და უწყებებზე, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებზე, რათა ყველა ის საკანონმდებლო აქტი, რომელიც ლტოლვილებს ეხება, რეალურად გატარდეს. ხშირ შემთხვევაში, კომპეტენციები სწორად არ იყო გადანაწილებული ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტსა და სხვა უწყებებს შორის. აქედან გამომდინარე, ლტოლვილი თუ იძულებით გადაადგილებული პირი ყველა საკითხზე კომიტეტს მიმართავდა, უსახსრობის გამო კი, ზოგიერთი საკითხის მოგვარება ჭიანურდებოდა ან ნაწილობრივ წყდებოდა.

სამინისტროს ახალი დებულება, რომელიც ჯერჯერობით, დამტკიცებული არაა, ითვალისწინებს სხვა სამინისტროებთან ფუნქციების მკაცრად გამიჯვნას. რადგან პური მეპურემ უნდა გამოაცხოს და პასუხიც მანვე უნდა აგოს, ამიტომ, ყველა სამინისტრომ თავისი გავლენის სფეროზე უნდა იკისროს პასუხისმგებლობა.

ამჟამად სამინისტროში სერიოზული რეორგანიზაცია მიმდინარეობს. შიდამიგრაციული პროცესები ორ ნაწილად დაიყო: სტიქიით დაზარალებულთა მომსახურების სფერო და იძულებით გადაადგილებულ პირთა მზრუნველობის ბლოკი. მომავალში ყურადღება გამახვილდება საგარეო მიგრაციაზე ლტოლვილებზე (კლასიკური გაგებით) და რეპატრიანტებზე. გარდა ამისა, სამინისტროში შეიქმნება მიგრაციული კონტროლის დეპარტამენტი.

სამინისტროებსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს შორის ფუნქციების ნორმალურად გადანაწილება ხელს შეუწყობს დევნილთა პირობების გაუმჯობესებას. ვთქვათ, ლტოლვილი მიცვალებულის დაკრძალვის ხარჯებისთვის უკვე გამგეობას ან მერიას მიმართავს და არა ჩვენს სამინისტროს, როგორც ეს აქამდე ხდებოდა.

ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს ფუნქციონირება გააიოლებს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ურთიერთობას. იმდენად, რამდენადაც მათ მიერ კომიტეტი საზოგადოებრივ საწყისებზე შექმნილ ორგანოდ აღიქმებოდა, ხშირ შემთხვევაში გვიწევდა იმის ახსნა, რომ საქართველოში არსებობს სამთავრობო სტრუქტურა, რომელიც დევნილთა მოვლა-პატრონობის სფეროს კურირებს. ამიერიდან, ალბათ, ეს პრობლემაც მოგვეხსნება.

საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარება (რა თქმა უნდა, პროდუქტით დახმარება არ იგულისხმება), რომელიც სამთავრობო სტრუქტურებს უნარისა და შესაძლებლობების გამოსავლენად ეძლევათ, ვფიქრობ, ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაძლიერებასაც სასიკეთოდ წაადგება.

— თქვენი კომიტეტი აქამდე, ძირითადად, დევნილთა მიღებითა და დაბინავებით იყო დაკავებული. ლტოლვილთა მშობლიურ მიწა-წყალზე დაბრუნების შემთხვევაშიც თუ დაეხმარებით მათ?

— დევნილი მოსახლეობის უკან დაბრუნების პროცესშიც, როგორც პრეზიდენტის გამოსვლაში აღინიშნა და ეს მოსაზრება პარლამენტმაც გაიზიარა, ლომის წილი ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრომ უნდა იტვირთოს. გარდა ამისა, ჩვენმა სამინისტრომ დაუღალავი მუშაობა უნდა გაწიოს ადგილზე სოციალური ინფრასტრუქტურის აღმშენებლობისთვის.

— როგორც ქალაქის პოლიციის შეფი ბატონი დემურ მიქაძე ბრძანებს, თბილისში რეალურად 26 ათასი ლტოლვილი ცხოვრობს, ჩაწერილი კი 60 ათასი კაცია. რამდენად შეესაბამება ეს ფაქტი სინამდვილეს?

— ბატონ დემურ მიქაძეს უდიდეს პატივს ვცემ, მაგრამ, როცა ასეთ ციფრებზეა საუბარი, სასურველი იქნებოდა, პოლიციის უფროსს დევნილთა დედაქალაქში ჩაწერის მონაცემები, პირველ რიგში, ჩვენს სამინისტროში დაეზუსტებინა. შესაძლოა, ჩვენს მიერ აღრიცხულ მონაცემებშიც არსებობდეს მცირეოდენი ცდომილება, მაგრამ მონაცემებში ასეთი სხვაობა გამორიცხულია. კომპიუტერული მონაცემებით, თბილისში 82 ათასი იძულებით გადაადგილებული პირია დაფიქსირებული.

— რის საფუძველზე ენიჭება პიროვნებას დევნილის სტატუსი?

პიროვნებამ აფხაზეთის ამა თუ იმ რაიონის გამგეობიდან უნდა წარმოადგინოს აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ჩაწერის დამადასტურებელი ცნობა, ფორმა № 9, ანუ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ გაცემული პირადობის დამადასტურებელი დროებითი მოწმობა. ამ პროცედურის შემდეგ, ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრო უფლებამოსილია, პიროვნებას იძულებით გადაადგილებული პირის სტატუსი მიანიჭოს. პროცედურის ჩატარებისას თუ რომელ რგოლშია მეტად მოსალოდნელი შეცდომა, ვფიქრობ, პოლიციის შეფმა ჩემზე უკეთ უნდა იცოდეს. მე მხოლოდ შსს მიერ გაცემულ პირადობის დამადასტურებელ მოწმობას ვეყრდნობი, სხვა მექანიზმის ამუშავების უფლება მე არ მაქვს. ამდენად, ხმამაღლა შემიძლია განვაცხადო, რომ პოლიციის უფროსმა მოყვანილ სტატისტიკურ მონაცემებში დიდი ცდომილება დაუშვა, მაგრამ ისიც ფაქტია, რომ შექმნილი ქაოტური ვითარებით ზოგიერთმა ვიგინდარა თბილისელმაც ისარგებლა და, პირადი კეთილდღეობის მიზნით, ყალბი ცნობების აღება მოახერხა. ხშირად იუსტიციის სამინისტროც ცოდავს, როცა ამა თუ იმ პიროვნებაზე ჯერ კიდევ არგაჩენილი ბავშვის მოწმობას გასცემს. ასეთი ფაქტები მრავალდაა. დევნილთა რეგისტრაციისას დაშვებული შეცდომების სხვაზე გადაბრალება სულაც არაა ჩემი თვითმიზანი. ამ შემთხვევაში, რა თქმა უნდა, გარკვეული პასუხისმგებლობა ჩვენს სამინისტროსაც ეკისრება.

— [illegible] გათვალისწინებული ლტოლვილთა ხელახალი რეგისტრაცია? რა [illegible] ზომები [illegible] ეგრეთ წო[illegible] [illegible]?

[illegible] დევნილთა ხელახალ რეგისტრაციას [illegible]. ყოველი რეგისტრაცია [illegible] დაკავშირებული, რისი შესაძლებლობა [illegible] ჩემთანხმებით, ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს, მწირი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გამო, არ აქვს. მიუხედავად ამისა, თებერვლის ბოლოს ხელახალი რეგისტრაციის ჩატარებას ვაპირებთ. ახალი რეგისტრაციის ჩატარებას კი წინ უნდა უსწრებდეს პირადობის დამადასტურებელი და დაბადების მოწმობების გადამოწმება. ჩვენ მივმართავთ შინაგან საქმეთა სამინისტროს, იუსტიციის სამინისტროს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს, რომ მოსალოდნელი შეცდომების აცილების მიზნით, ერთობლივი ძალებით ვიმოქმედოთ.

— ბატონო ვალერი, ამჯერადაც ბატონ დემურ მიქაძის განცხადებას მოვიშველიებ — თითქოს დედაქალაქში დაფიქსირებულ დანაშაულთა უმრავლესობა ჩამოსულების მიერაა ჩადენილი. მათ შორის უმეტესობა — ლტოლვილია. თქვენ რამდენად იზიარებთ პოლიციის უფროსის მოსაზრებას?

— ბატონ დემურს შეიძლება დავეთანხმო იმ ნაწილში, რომ თბილისში ჩადენილ დანაშაულებში ლომის წილი რაიონებიდან ჩამოსულებს მიუძღვით, მაგრამ ყველაფერის ლტოლვილებზე გადაბრალება არ შეიძლება. აქვე დავძენ, რომ შსს-თან ბრწყინვალე ურთიერთობა გვაქვს. ხშირია შემთხვევები, როცა სამართალდამცავი ორგანოები ამა თუ იმ პიროვნების დაპატიმრების შესახებ მაცნობებენ ხოლმე. ჩვენ დაკავებულ ლტოლვილებს მყისვე ვუხსნით სტატუსით გათვალისწინებულ ფულად და ჰუმანიტარულ დახმარებას.

პროცენტული მაჩვენებლებით, იძულებით გადაადგილებულ პირთა მიერ ჩადენილი დანაშაულები ხშირია. თუმცა, მათთვის უკანონო ქმედებისკენ კარგ ცხოვრებას არ უბიძგებია. ყველაფერი ავი და დუხჭირი ყოფის ბრალია. მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური პირობების ფონზე, დევნილთა გარკვეულმა კატეგორიამ პროსტიტუციას, ნარკომანიას, ნარკოტიკებით ვაჭრობას მიჰყო ხელი. სწორედ ასეთი სახის დანაშაულებშია გამოვლენილი ლტოლვილთა მაღალი ხვედრითი წილი. არც ისაა დასამალი, რომ სამართალდამცავმა ორგანოებმა აფხაზეთიდან დევნილებისგან საკმაო რაოდენობის იარაღი ამოიღეს.

მთელი პასუხისმგებლობით ვაცხადებ, რომ კანონი ყველას მიმართ უნდა გატარდეს, მაგრამ, როცა დანაშაულის მიზეზებს ვეძებთ, ხშირად გვავიწყდება ის ფსიქოლოგიური სტრესი, რომელიც დევნილებმა გადაიტანეს.

— რა სოციალური პრივილეგიებით სარგებლობენ დევნილები?

— ის სოციალური შეღავათები, რომლითაც დევნილები სარგებლობენ, იმდენად მცირეა, რომ სათქმელადაც კი ჭირს. სახელმწიფოს არ ძალუძს, სათანადო დახმარება გაუწიოს მათ. კანონის შესაბამისად, შრომისუნარიანი, დაუსაქმებელი, წლიდან საპენსიო ასაკამდე იძულებით გადაადგილებული პირი მინიმალური ხელფასის ოდენობის ყოველთვიურ ფულად შემწეობას იღებს. სახელმწიფომ მას კომუნალური გადასახადებისგან ათავისუფლებს. დევნილებს ელექტროტრანსპორტით უფასო გადაადგილების უფლება აქვთ. ვცდილობთ, ლტოლვილთათვის რკინიგზაზე შეღავათიანი ფასები აღვადგინოთ.

ლტოლვილები უფასო სამედიცინო მომსახურებითაც სარგებლობენ. მე-9 საავადმყოფოში მათ სამკურნალოდ გამოყოფილი აქვთ 200 საწოლი, ქუთაისში — 100, ზუგდიდში — 100. საუბარია გორში, თელავში, მარნეულში დევნილთათვის საწოლების გამოყოფაზეც. ვფიქრობ, ბატონი ავთანდილ ჯორბენაძე ამ საკითხს დადებითად გადაჭრის.

— ცნობილია, რომ ჰუმანიტარული დახმარება ხშირად მიზნობრივად არ ნაწილდება. ამის თაობაზე თქვენ თუ ფლობთ ინფორმაციას?

— ჩვენმა სამინისტრომ ამ დარღვევების შესახებ, რა თქმა უნდა, კარგად უწყის, მაგრამ აღსანიშნავია, რომ ჰუმანიტარული ტვირთის მიღება და მისი განაწილება ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტროს კომპეტენცია არაა. საერთაშორისო ორგანიზაციებს ჩვენ მხოლოდ იძულებით გადაადგილებულ პირთა რიცხობრივ მონაცემებს, სულადობრივ სიებს ვაწვდით. ყოველივე ამის შემდეგ თავად უცხოელები ახდენენ დისტრიბუციას. საერთაშორისო ჰუმანიტარულ ორგანიზაციებს კოორდინაციას ჰუმანიტარული დახმარების საკოორდინაციო ბიურო უწევს, რომელსაც ბატონი გაიოზ ყუბანეიშვილი ხელმძღვანელობს. ბიურო გასული წლის ივნისში ამოქმედდა და ვინაიდან, საერთაშორისო ორგანიზაციების სამეურნეო წელი გაზაფხულიდან გაზაფხულამდე მოქმედებს, მისი მუშაობის შედეგების განსჯა მხოლოდ გაზაფხულზე, ჰუმანიტარული პროგრამის დასრულების შემდეგაა შესაძლებელი.

— რამდენადაა მოგვარებული ლტოლვილთა შრომითი დასაქმების საკითხი?

— ლტოლვილთა შრომით დასაქმებაში გარკვეულ წარმატებებს მივაღწიეთ, თუმცა, ამ საქმეში ჯანდაცვის და განათლების სამინისტროებს უნდა ვუმადლოდეთ. ჩვენ მხოლოდ ინიციატორები და კოორდინატორები ვიყავით, ისინი — აღმსრულებლები. სამწუხაროა, რომ დანგრეული ეკონომიკის ფონზე უმოქმედოდ დარჩენილ საწარმოებში დევნილთა დასაქმება ვერ მოხერხდა.

— ბატონო ვალერი, ხვალ მოსკოვში დსთ-ს ქვეყნების მეთაურთა შეხვედრა გაიმართება. მოგეხსენებათ, შეხვედრაზე აფხაზეთის საკითხის განხილვისას საუბარი იქნება აფხაზეთის ტერიტორიაზე რუსეთის სამშვიდობო ძალებისთვის მანდატის გაგრძელებაზე და მათთვის პოლიციური უფლებების მინიჭებაზე. მიგაჩნიათ თუ არა, რომ რუსეთის სამშვიდობო ჯარისთვის პოლიციის სტატუსის მინიჭება ლტოლვილთა მშობლიურ მიწა-წყალზე დაბრუნების უსაფრთხოების გარანტიებს უზრუნველყოფს?

— ერთი რამ ცხადია, რომ უმიზნოდ არაფერი იწყება და არც უმიზეზოდ ხდება რაიმე. აღსანიშნავია, რომ მსოფლიომ უკვე აღიარა აფხაზეთში რუსეთის რეაქციული ძალების მონაწილეობის და ქართველთა გენოციდის — ეთნიკური წმენდის ფაქტი. შეუძლებელია, დღეს აფხაზეთში დამყარებულმა რეჟიმმა საერთაშორისო არენაზე დადებითი მხარდაჭერა პოვოს.

ჩემი აზრით, ხვალ სამიტის შეხვედრაზე აფხაზეთის საკითხის განხილვა კიდევ ერთი მოსამზადებელი ეტაპი იქნება შემდგომი ნაბიჯისთვის. როგორც პრეზიდენტის ბოლოდროინდელ გამოსვლებში გამოიკვეთა, აფხაზეთში ცივილიზებული გზით დაბრუნებას თან სამხედრო ძალების მომზადებაც უნდა ახლდეს. როცა ეს ორი კომპონენტი ერთმანეთს შეერწყმება, მხოლოდ მაშინ გახდება აფხაზეთში დაბრუნება რეალური.

ესაუბრა

დიანა გაბროშვილი

საზღვრები უნდა გვაკავშირებდეს და ერთმანე[თს] არ გვაშორებდეს

პირველი გვერდიდან

არ მაქვს პრეტენზია რეკომენდაციებზე, რადგან ეს ჩემი მხრიდან არაკორექტული იქნება, მაგრამ აუცილებელია იმის კონსტატაცია, რომ რამდენიმე სტრატეგიული პროექტის განხორციელებით, შესაძლებელია ჯავახეთში საკომუნიკაციო სისტემის ძირეულად შეცვლა, რაც ხელს შეუწყობს ამ რეგიონის თვითგანვითარებას. უპირველეს ყოვლისა, მხედველობაში მაქვს იმ გზის შესაბამის მდგომარეობაში მოყვანა, რომელიც დასახლებულ პუნქტ მავრას (სომხეთის ტერიტორია) ახალქალაქთან აერთებს. მე მგონი, ასეთი გზები მსოფლიოში არსად აღარ დარჩა — გზა საშინელ მდგომარეობაშია როგორც საქართველოში, ისე სომხეთში. ჩემი აზრით, შესაძლოა ნაყოფიერი თანამშრომლობით ამ ხარვეზის გამოსწორება.

გზის ამ ნაწილის ერთობლივი ექსპლუატაცია ორივე სახელმწიფოს ინტერესებს შეესაბამება და შეიძლება რეგიონის განვითარების საფუძვლად იქცეს. და კიდევ ერთიც: ჯავახეთის ძირძველი მოსახლეობის პრობლემების ზედაპირული ანალიზიც ცხადყოფს, რომ აუცილებელია ლოგიკურად დაუსრულებელი მარაბდა-ახალქალაქის სარკინიგზო მონაკვეთის სომხეთის რკინიგზასთან შეერთება.

— **მაგრამ რეგიონის რელიეფის გათვალისწინებით, აქ ხომ მრავალი ტექნიკური პრობლემა გაჩნდება?**

— მე და თქვენ ვერ ჩავუღრმავდებით ტექნიკურ და ინჟინერულ სიძნელეებს, მაგრამ ფაქტია, რომ სარკინიგზო კვანძების შეერთება რეგიონის განვითარების საფუძველი გახდება. აგრეთვე, სომხეთს შავ ზღვაზე დაუბრკოლებლად გასვლის საშუალებაც მიეცემა. თანაც, ალტერნატიული სარკინიგზო ხაზი განტვირთავს ამჟამად მოქმედ ურთულეს ხაზს, რომელიც 100 წლის წინაა აგებული და რთულ ხეობებში გადის. თან, ამ ხაზით საქართველო პირდაპირ შეუერთდება თურქეთის რკინიგზას.

ვფიქრობ, რომ კონტაქტები სახელმწიფოთა დონეზე, სხვადასხვა უწყებების დონეზე ხელს შეუწყობს ყველაზე პრაგმატული და ოპტიმალური გადაწყვეტილებების მიღებას, იმ გადაწყვეტილებებისა, რომლებიც შეესაბა[მება] სახელმწიფოების კეთილ[...] ზემოთ აღნიშნული რეგიო[ნის ...] თარებას და საერთაშორისო [...] ჩვენს თანამშრომლობას.

— **ჩვენი ქვეყნების სახელ[მწიფოებ]რიობის ჩამოყალიბება-განმტკ[იცებასთან] ერთად, დადგება საკითხი სო[მხეთისა და საქა]რთველოს შორის საზღვრების [...] ხა. ეს საკითხი ახლა, შეიძლებ[ა ...] ლიადაა დატოვებული. როგორ [...] საქართველოსა და სომხეთს შ[ორის სა]ხელმწიფო საზღვრების დადგე[ნა შე]საძლებელია თუ არა პოლიტ[იკური ...] ექრობა? თქვენი აზრით, როგ[ორ] მომზადდეს ეს საკითხი დიპლომ[ატიური] თვალსაზრისით?**

— საზღვრები ამ[...] რესპუბლიკებს შორის, [...] ყოვლისა, ჩამოყალიბდ[ა ...] რუსეთის გუბერნიებს [...] ვრები. ამ საზღვრების [...] ჩამოყალიბდა სახელმწიფ[...] სომხეთს, საქართველოს [...] იჯანს შორის. თუ თან[...] და კორექტულები ვიქ[...] ადმინისტრაციული საზ[ღვრები ...] მალურად დამოუკიდებ[...] ფოებს შორის. თანამე[...] ბებმა და სახელმწიფო[...] თიერთობების არსმა [...] საქართველოსა და სომხ[ეთს ...] გვიკარნახოს ტემპი დ[...] ტერიტორიის დაყოფისა. [...] რომ ეს საკითხი დღეს [...] იყოს. არ არის ფიქსირ[...] ვითარი დავა საზღვრებ[...] თუ იქნება რაიმე [...] დაზუსტების აუცილებლობ[ა ...] მოხდეს საერთაშორისო [...] კანონმდებლობის და პრ[...] თვალისწინებით.

ჯერჯერობით, ჩვენთვ[ის ...] რო პრობლემები არ დგ[...] იქნება აუცილებლობა, ჩვე[ნ ...] ისეთ გადაწყვეტას, რომელ[...] ბამება ჩვენი ხალხების [...] და ხელს შეუწყობს ჩვენ[...] სპირა რაიონებში მცხოვ[რები მოსა]ხლეობის დაახლოებას. [...] ლებთ, რომ საქართველ[ოსა და სომხეთს] საზღვარი გვაკავშირებდ[ეს და ერთ]მანეთს არ გვაშორებდე[ს].

პაატა ვ[...]

ეკოლოგია

„ატომური სიგიჟე"...

ექიმი ელენ კელდიკოტი ავსტრალიაში დაიბადა და განათლებაც იქვე მიიღო. შემდეგ იგი მუშაობდა ამერიკის შეერთებულ შტატებში, ბოსტონის პედიატრიულ კლინიკაში. მან ჩამოაყალიბა ორგანიზაცია — „ექიმები-სოციალური პასუხისმგებლობისთვის", რომელიც შემდეგ გაიზარდა მოძრაობაში — „ექიმები — ატომური ომის წინააღმდეგ". ამ მოძრაობას 1985 წელს ნობელის პრემია მიეკუთვნა.

ელენ კელდიკოტი ამჟამად კვლავ ავსტრალიაში ცხოვრობს და აქტიურად იბრძვის გარემოს დაცვისთვის. მან გამოსცა წიგნი „ატომური სიგიჟე", რომლის ნაწყვეტსაც ახლა გთავაზობთ.

მე ატომის საუკუნის შვილი ვარ. მხოლოდ [illegible] წლისა ვიყავი, როდესაც ამერიკელებმა იაპონიაში ატომური ბომბები ჩამოაგდეს და გავიზარდე ატომური კატასტროფის შიშის ქვეშ. ასაკის მომატებასთან ერთად, ჩემი შიშიც იზრდებოდა. ამჟამად, როცა ამ წიგნს ვწერ, [illegible] ქვეყანაში 263 ატომური რეაქტორი მუშაობს და მათგან 75 ამერიკის შეერთებულ შტატებშია. პლანეტაზე აღრიცხულია 50 ათასი ატომური ბომბი...

როგორც ექიმი, დარწმუნებული ვარ, რომ ატომური ენერგეტიკული ტექნოლოგია და სამხედრო მრეწველობა ჩვენს პლანეტაზე სიცოცხლის მოსპობის სერიოზული საფრთხეა. ამერიკელების უმრავლესობამ ძალიან ცოტა იცის რადიაციული საფრთხის შესახებ, მაგრამ ჩემმა პრაქტიკამ მედიცინაში, დამარწმუნა, რომ ჩვენი ბიოლოგიური სახეობის გადარჩენა თითოეულ ჩვენგანზეა დამოკიდებული...

თითოეულ 1000 მეგავატიან რეაქტორში იმდენივე რადიოაქტიური მასალაა, რამდენიც ჰიროსიმაში ჩამოგდებული ბომბის ათას ცალში იქნებოდა. თითოეულ რეაქტორს შეუძლია 50 ათასი ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა და ათასობით კვადრატული კილომეტრი მიწის რადიაციით დაზიანება. თითოეული რეაქტორიდან გამოიყოფა კანცეროგენული და მუტაგენური მასალები, რომლებიც რადიაციულ ფონს ამძაფრებს, ხოლო ყოველდღიურად გამოყოფილი რადიაციული ნარჩენის უმრავლესობა საშიშია არანაკლებ 500 ათასი წლის განმავლობაში. დღემდე ვერ მიაგნეს ამ ნარჩენების განადგურების ანდა შენახვის უსაფრთხო მეთოდს. გარემოში სულ მცირე რაოდენობით მოხვედრილი პლუტონიუმიც კი ყველაზე საშიში ნივთიერებაა კაცობრიობისთვის დღემდე ცნობილ ნივთიერებათა შორის. არადა სწორედ იგია ატომური ბომბების ძირითადი ნედლეული, ხოლო თითოეული რეაქტორი იმდენ პლუტონიუმს გამოყოფს, რამდენიც 40 ბომბის შექმნას დასჭირდებოდა...

დედამიწაზე მცხოვრები ცოცხალი არსებებიდან ადამიანი ყველაზე მეტად მგრძნობიარეა რადიაციის კანცეროგენული ზემოქმედებისადმი. მართალია, ბოლომდე არ არის შესწავლილი მექანიზმი, რომლის მეშვეობითაც რადიაცია იწვევს კიბოს, მაგრამ დღეს უკვე ცნობილია, რომ რადიაცია აზიანებს გენებს. მას შეუძლია გენეტიკური მუტაციის გამოწვევა — ორგანიზმის შთამომავლობის მკვეთრად შეცვლა. გენეტიკოსების უმრავლესობის აზრია, რომ არ არსებობს რადიაციის იმდენად მცირე დოზა, რომელიც მუტაციას სულ არ გამოიწვევდა. მცირე რადიაციის ფონს შეუძლია გენეტიკური ცვლილებების მოხდენა.

ატომური ენერგიის კომერციული მიზნით გამოყენება ამერიკაში 29 წლის წინათ დაიწყო, სამხედრო მიზნით — 39 წლის წინათ. ვინაიდან კიბოს დაავადების ფარული პერიოდი 12-დან 40 წლამდე ხანგრძლივობისაა, გენეტიკური მუტაცია შეიძლება რომელიმე თაობაში არც გამოვლინდეს.

1946-1970 წლებში ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო უწყებამ რადიაციული ნარჩენების 47,5 ათასი 55 გალონიანი ბარაბანი მოათავსა კაფსულებში და სან-ფრანცისკოს მახლობლად წყნარ ოკეანეში ჩაუშვა. მეცნიერებმა ამ ზონაში შენიშნეს გიგანტური ზღვის ღრუბლები, რომელთა მოცულობაც ხშირად 3 ფუტს აჭარბებს და რომლებიც, მათი აზრით, სწორედ რადიაციულ მუტანგებს წარმოადგენენ...

თითოეული ატომური ელექტროსადგურის „სიცოცხლის ხანგრძლივობა" 20-30 წელიწადია. შემდეგ იგი იმდენად რადიაქტიური ხდება, რომ რემონტი ანდა მუშაობის გაგრძელება შეუძლებელია. სადგურის დახურვისას მისი „განკომპლექტება" დისტანციური აპარატურის მეშვეობით ხდება და ნაწილებად ინახება სამარხებში, რომლებიც ათასწლოვან მავზოლეუმებს წარმოადგენენ, ვინაიდან სამარადჟამოდ დაცულნი უნდა იყვნენ.

პროგნოზის მიხედვით, 2000 წლისთვის მაღალრადიაციული ნარჩენების რაოდენობა 152 მილიონ გალონს მიაღწევს. უკვე არსებული 83 მილიონი გალონის გეოლოგიური დამარხვის ღირებულება 220 მილიარდ დოლარს შეადგენს. ვინ გადაიხდის ამ თანხას? ის, ვინც დღეს „იაფ" ატომურ ენერგიაზე საუბრობს?!.

როგორც ვთქვით, პლუტონიუმი ყველაზე საშიშია ცნობილ კანცეროგენულ ნივთიერებათა შორის. მისი ერთი მემილიონედი გრამიც კი მომწამლავია. თუ ერთ ფუნტ (450 გრამ) პლუტონიუმს მოვახვედრებთ დედამიწის მოსახლეობის სასუნთქ სისტემაში, მაშინ, ფაქტობრივად, ფილტვების კიბოთი დავაავადებთ თითოეულ მათგანს. ბუნებაში პლუტონიუმი მხოლოდ აფრიკის ზოგიერთ რაიონში მოიპოვება, ხოლო ატომური რეაქტორებისთვის მას ურანისგან მიიღებენ წელიწადში... 400-500 ფუნტის რაოდენობით! ამ ალფა-გამოსხივების დაშლის პერიოდი 24 ათასი წელიწადია და მომწამლელ თვისებებს, ფაქტობრივად, არანაკლებ ნახევარი მილიონი წლის განმავლობაში ინარჩუნებს. იგი ქიმიურად აქტიური მეტალია და ჰაერთან შეხებისას თვითნებურად ინთება და თავისუფლად შეიძლება მოხვდეს ადამიანების ანდა ცხოველების სასუნთქ სისტემებში და გამოიწვიოს ფილტვების, თირკმელების, ძვლის ტვინის კიბო და ლეიკოზი. 1969 წელს ამერიკის შეერთებულ შტატებში როკი ფლეტსის რეაქტორზე გაჩენილი ხანძარი, მართალია, ქარხნის კედლებს არ გასცილებია, მაგრამ მაინც მოხდა პლუტონიუმის ნაწილაკების გაბნევა და ქარხნიდან 16 მილის დაშორებით მდებარე ტერიტორიებზეც კი სოფლის მეურნეობის პირუტყვის ფერმებში გროტესკული სიმახინჯის ცხოველები იბადებოდნენ...

პლუტონიუმ-241-ს სხვა მომაკვდინებელი თვისებაც აქვს, იგი წარმოშობს ამერციუმს — პროდუქტს, რომელიც „მშობელზე" უფრო საშიშია და უფრო იოლად ხვდება კვებით სისტემაში,

ექსპერტების აზრით, 2000 წლისთვის პლანეტაზე ურანის მარაგი გამოილევა და ატომურ ტექნოლოგიაში უკვე ბჭობენ მის შემცვლელად პლუტონიუმის გამოყენებაზე. ამჟამად მისი მარაგი ინახება ათასობით სამარხში მსოფლიოს ყველა კუთხეში და მეორად გადამუშავებას ელოდება. ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო მრეწველობა ამ ტექნოლოგიას 1940 წლიდან იყენებს და პლუტონიუმის ტონები ჩვეულებრივ საავტომობილო გზებზე ანდა აეროპორტებით მოგზაურობს, სადაც თუნდაც ერთ ავარიას შეუძლია ათასობით სიცოცხლის მოსპობა.

იზოტოპის აღმომჩენი-სიბორგის აზრით, 2000 წლისთვის 1,6 მილიონი ფუნტი პლუტონი იქნება ნაწარმოები, ხოლო დოქტორ ჯონ გოფმანის მტკიცებით, თვით შენახვის საიმედოობის 99,99 პროცენტის პირობებშიც კი, იმდენი პლუტონიუმი მოხვდება გარემოში, რომ შეუძლია კიბოთი დააავადოს დედამიწის დღევანდელი მოსახლეობის 15-ჯერ მეტი რაოდენობა, ხოლო თუ გარემოში 2 პროცენტი მოხვდა, მაშინ კაცობრიობის მომავალზე საუბარიც უნდა შევწყვიტოთ...

ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და საბჭოთა კავშირს თავიანთ არსენალში იმდენი ასაფეთქებელი ნივთიერება აქვთ, რამდენიც საკმარისია დედამიწაზე არსებული ქალაქების 7-ჯერ მოსასპობად. არსენალი კი იზრდება და იზრდება. ძირითადად, ეს ერთმანეთის შიშითაა გამოწვეული. სწორედ ესაა ატომური სიგიჟე...

დღეისთვის უკვე დამტკიცებულია, რომ კიბოს ყველა ფორმის 80 პროცენტი სწორედ გარემო ფაქტორებითაა გამოწვეული და, ცხადია, პირველ რიგში გარემოს გაჯანსაღებისთვის უნდა ვიბრძოლოთ. ამერიკის შეერთებული შტატები ყოველწლიურად მილიონობით დოლარს გამოყოფს კიბოს გამომწვევი მიზეზების შესასწავლად, მაშინ, როდესაც იგივე სახელმწიფო მილიარდობით დოლარს ხარჯავს ატომურ შეიარაღებაზე.

კაცობრიობა დღეს დარწმუნებულია, რომ პლანეტის მფლობელია. დაგვავიწყდა კი, რომ ეს ჩვენ ვეკუთვნით დედამიწას და თითოეულს გვეკისრება პასუხისმგებლობა მის შანარჩუნებაზე, მიუხედავად ჩვენი სოციალური, პოლიტიკური თუ ეკონომიკური მდგომარეობისა. ჩვენ, როგორც ერთი ბიოლოგიური სახეობის წარმომადგენლებს, გვმართებს ამ სახეობის სიცოცხლის გაგრძელებაზე ფიქრი...

მასალა მოამზადა

ციალა ბოგოჭურმა

უკრაინის ხელისუფლების მიმართვა მსოფლიოს და უკრაინის საზოგადოებრიობისადმი ჩერნობილის კატასტროფის 10 წლისთავზე

გვიახლოვდება ტრაგიკული თარიღი: ჩერნობილის კატასტროფის 10 წლისთავი. უბედურება, რომელიც 1986 წლის 26 აპრილს დატრიალდა ძველი უკრაინული ქალაქის, ჩერნობილის მახლობლად, ადამიანების მეხსიერებაში სამუდამოდ დარჩება გაფრთხილებად, რომ სამეცნიერო-ტექნიკურმა პროგრესმა შეიძლება მწარე ნაყოფიც გამოიღოს. კაცობრიობამ პირველად განიცადა ასეთი მასშტაბის ტექნიკურ-ეკოლოგიური კატასტროფა.

ამ დღეებში როგორც უკრაინის, ასევე მსოფლიო საზოგადოებრიობის ყურადღებას მივაპყრობთ იმ ადამიანების ტანჯვას, რომლებმაც განიცადეს და ახლაც განიცდიან რადიაციის ზემოქმედებას. მათ რიცხვშია 3 მილიონ 100 ათასი ჩვენი თანამემამულე, მათ შორის, ის ადამიანები, რომლებმაც საკუთარი ჯანმრთელობის, ზოგ შემთხვევაში კი — სიცოცხლის ფასად იხსნეს მსოფლიო საშინელი უბედურებისგან. ჩვენ ქედს ვიხრით მათ წინაშე. კატასტროფით დაზარალებულთა შორის ჯანმრთელ ადამიანთა რიცხვი უკანასკნელ [illegible] წლის განმავლობაში ორჯერ შემცირდა. რადიონუკლიდებით დაბინძურებულ რაიონებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ფარისებრი ჯირკვლის კიბოთი დაავადებულ ბავშვთა რიცხვი.

უკრაინის მძიმე ეკონომიკური მდგომარეობის მიუხედავად, სახელმწიფომ უკვე ბევრი გაიღო და კვლავაც აგრძელებს დიდძალი თანხის გამოყოფას ბუნებრივი გარემოს რეაბილიტაციისთვის და დაზარალებული მოსახლეობის დასაცავად, რამაც ზოგიერთ წელიწად წლიური ბიუჯეტის 10 პროცენტს მიაღწია. მაგრამ ეს თანხები არ კმარა. სავალდებულო გასახლების ზონაში ცხოვრებას აგრძელებს 5500 ოჯახი, მათ შორის, 1100-ზე მეტი ბავშვიანი ოჯახი. ბინის მიღების რიგში დგას 8300 ოჯახი, რომელთა წევრები დაინვალიდდნენ ჩერნობილის ავარიის შედეგების ლიკვიდაციისას.

უკრაინა — სახელმწიფო, რომელმაც საკუთარ თავზე გამოცადა ატომური კატასტროფის მთელი ტრაგიზმი, გაგებით ეკიდება მსოფლიო საზოგადოებრიობის შეშფოთებას ჩერნობილის აეს-ის ექსპლუატაციის გაგრძელების გამო. ამის გათვალისწინებით, უკრაინამ მიიღო პოლიტიკური გადაწყვეტილება, 2000 წლამდე შეაჩეროს სადგურის ექსპლუატაცია. ყველაფერი კეთდება ამ პროცესის დასაჩქარებლად, პროცესის ყოველ ეტაპზე უშიშროების მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

ჩერნობილის აეს-ის ექსპლუატაციიდან გამოყვანას უსათუოდ უნდა უსწრებდეს მოსამზადებელ ღონისძიებათა პროგრამის რეალიზაცია, ენერგომომარაგების სისტემის სტაბილიზაციის და ბლოკების ექსპლუატაციიდან გამოყვანის კომპენსაციის გათვალისწინებით; აგრეთვე, საცავის აშენება ატომური საწვავისა და რადიოაქტიური ნარჩენებისთვის, ობიექტ „საფარის" პრობლემის გადაჭრა და მისი ეკოლოგიურად უსაფრთხო სისტემად გარდაქმნა.

თუმცაღა, უნდა გავაცნობიეროთ, რომ წარმოების სისტემის დისბალანსირების და ენერგეტიკული კრიზისის პირობებში, უკრაინა დამოუკიდებლად ვერ შეძლებს მცირე ხანში სადგურის დახურვას და მსოფლიო თანამეგობრობის დახმარებას ელის.

სამწუხაროდ, გარემოებათა გამო, ჩერნობილის კატასტროფის შემდეგ გასული ცხრა წლის განმავლობაში არ მოხერხდა, შექმნილიყო ეფექტური სისტემა, რომელიც თანმიმდევრულად შეისწავლიდა და ანალიზს გაუკეთებდა ავარიის შედეგებს. ამის გათვალისწინებით, უკრაინამ წამოაყენა წინადადება, შეიქმნას ატომური და რადიაციული ავარიების შემსწავლელი საერთაშორისო კვლევით-ტექნოლოგიური ცენტრი. იგი მთელ კაცობრიობას მოემსახურება.

უკრაინის ხელისუფლება მიისწრაფვის, რომ დამატებითი ღონისძიებებით შეუმსუბუქოს მდგომარეობა დაზარალებულ მოსახლეობას და იმედოვნებს სრულ და ქმედით დახმარებას სამინისტროების, უწყებების, ყირიმის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების, სახელმწიფო ადმინისტრაციების, დაწესებულებებისა და საკუთრების ნებისმიერი ფორმის [illegible] საწარმოების მხრიდან. უპირველეს ყოვლისა, საუბარი იმას ეხება, რომ შრომითმა კოლექტივებმა, მათმა ხელმძღვანელებმა აქტიურად უნდა გადაჭრან ავარიის შედეგების ლიკვიდაციაში მონაწილეთა ყველაზე მტკივნეული პრობლემებიც კი; აგრეთვე, იმ ადამიანების პრობლემები, რომლებმაც იძულებით მიატოვეს მშობლიური კერა. განსაკუთრებული ყურადღება სჭირდებათ ჩერნობილელებს, რომლებმაც ჯანმრთელობა დაკარგეს და დაინვალიდდნენ, მათ ოჯახებს, აგრეთვე, მათ, [illegible] დანაკლისი განიცადა.

ყოველი სამინისტრო და უწყება, ყოველი სახელმწიფო ადმინისტრაცია, [illegible] ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო ვალდებულია, შეიმუშაოს მოქმედების კონკრეტული გეგმა, რომელიც ამ [illegible] მიზანს დაექვემდებარება.

გვინდა, გვჯეროდეს, რომ ჩვენი [illegible] გამოეხმაურებიან კომერციული სტრუქტურების, ბანკების, კერძო საწარმოების და [illegible] ხელმძღვანელები და არ დაიშურებენ [illegible] ამ კეთილი საქმისთვის.

თავის მხრივ, უკრაინის ხელისუფლება [illegible] აგებს გადმორიცხული თანხების განაწილებაზე, გაითვალისწინებს [illegible] სურვილებს, მკაცრ კონტროლს [illegible] შემოწირულობათა განაწილებას და შედეგებს ფართო საზოგადოებას გააცნობს.

უკრაინის საელჩოს პრესსამსახური

სავარძლები ვერ გაინაწილეს

გაიმართა რუსეთის ახლადარჩეული პარლამენტის ქვედა პალატის პირველი სესია. განიხილეს დუდაევის მომხრე ფორმირებათა მიერ დატყვევებულ მძევალთა გათავისუფლების საკითხი. დეპუტატებმა დუმილით მიაგეს პატივი ამ ინციდენტის დროს დაღუპულთა ხსოვნას. როგორც ცნობილია, ამჟამინდელ დუმაში ადგილების უმრავლესობა კომუნისტებსა და რამდენადმე მოუქნელ პოლიტიკოსებს უკავიათ, რომელნიც ეწინააღმდეგებიან ბორის ელცინის რეფორმებს. დღის წესრიგში იდგა, აგრეთვე, საკითხი ახალი სპიკერისა და კომისიების თავმჯდომარეთა არჩევის თაობაზე, მაგრამ დუმაში წარმოდგენილმა მთავარმა პარტიებმა ვერ მიაღწიეს შეთანხმებას ამ თანამდებობათა განაწილების საკითხში.

რეპატრიაცია უნდა შეყოვნდეს

ლტოლვილთა საკითხებში გაეროს ოფიციალურმა პირმა სადაკო ოგატამ განაცხადა, რომ სასურველი არ არის იუგოსლავიიდან დევნილი 2 მილიონი ლტოლვილის დაუყოვნებლივ რეპატრიაცია. ოგატამ აღნიშნა, რომ ამ პროცესის დაწყებამდე საჭიროა ბოსნიაში [illegible] მშვიდობის დამკვიდრება. საერთაშორისო წითელი ჯვრის ოფიციალური პირები რეგიონში რაიმე პროგრამის შესახებ, რაც ტყვეთა გაცვლის წინაპირობა იქნებოდა, არაფერს იუწყებიან.

ახლოაღმოსავლური ვოიაჟი გრძელდება

აშშ ვიცეპრეზიდენტი ალბერტ გორი იმედოვნებს, რომ ისრაელი და სირია უკვე მიმდინარე წელს მიაღწევენ სამშვიდობო ხელშეკრულებას. რეპორტიორთა წინაშე მან ეს განცხადება გააკეთა იერუსალიმში, ისრაელის პრემიერმინისტრ შიმონ პერესთან მოლაპარაკების შემდგომ. ვიცეპრეზიდენტმა აღნიშნა, რომ შეერთებული შტატები ყველა ღონეს იხმარს ახლო აღმოსავლეთში ნამდვილი მშვიდობის [illegible] იანვარს ალბერტ გორი პალესტინელთა კონტროლქვეშ მყოფ [illegible] იორდანის დასავლეთ ნაპირზე მდებარე ქალაქ იერიქონისკენ [illegible] და მოლაპარაკება გამართა პალესტინის განთავისუფლების ორგანიზაციის (პგო) ლიდერ იასირ არაფატთან.

ერაყი თავს იმართლებს

16 იანვარს ერაყის დედაქალაქ ბაღდადში ქვეყნის ათასობით მცხოვრებმა სპარსეთის ყურეში სამხედრო მოქმედებათა დაწყებიდან მე-5 წლისთავი აღნიშნა, რომლითაც, როგორც ცნობილია, ბოლო მოეღო ერაყის მიერ ქუვეითის ოკუპაციას. ერაყის პრეზიდენტმა სადამ ჰუსეინმა განაცხადა, რომ მათი ხალხი სამართლიან ომს აწარმოებდა ქუვეითში და ამჟამად ტყუილუბრალოდ იტანჯება გაეროს მიერ შემოღებული ეკონომიკური სანქციებით. აღსანიშნავია, რომ აშშ, საფრანგეთმა და ბრიტანეთმა იმავე დღეს მოითხოვეს, რომ გაეროს საგანგებო კომისიამ შეაფასოს „ჰუმანიტარული მდგომარეობა" ერაყში.

კრიზისი გადადგომის გამო

გუშინ იტალიის პრეზიდენტი ოსკარ ლუიჯი ფალფარო ქვეყნის 26 პოლიტიკური პარტიის წარმომადგენლებს შეხვდა, ამჟამინდელი პოლიტიკური სიტუაციის განხილვის მიზნით. კრიზისი იტალიის პრემიერმინისტრის ლამბერტო დინის თანამდებობიდან გადადგომამ გამოიწვია.

ამის პატიება შეუძლებელია

გერმანიაში ოფიციალური ვიზიტით მყოფმა [illegible] ელის პრეზიდენტმა [illegible] ვაიცმანმა [illegible] მოსთხოვა ქვეყნის ხელისუფლებას [illegible] ტული გადახრები არავინ და [illegible] მოსპოს ნეონაციზმის ოდნავი გამოვლინება [illegible] გერმანიის პარლამენტის წინაშე [illegible] გამოსვლაში ისრაელის პრეზიდენტმა [illegible] მისთვის მეტად ძნელია ამ ქვეყანაში [illegible] აღნიშნა, რომ მას დღესაც ყურში [illegible] 6 მილიონი მსხვერპლის ღაღადისი [illegible] სახელით ვერასდროს შესძლებს [illegible] ღვთის წინაშე ჩადენილი ამ [illegible] პატიებას.

პრივატიზაცია

პრივატიზაცია საქართველოს მომავალი წარმატების საწინდარია

№23 სპეციალიზირებული საზარალო აუქციონის შედეგები

შენიშვნა: გამარჯვებული განაცხადის შემთხვევაში განაცხადის ნომერი უნდა ემთხვეოდეს ქვითარში მითითებული განაცხადის რეგისტრაციის ნომერს და პუნქტის ნომერს

საწარმოს დასახელება	განაცხ. რეგისტრ. №	პუნქტის №	გაიყიდა აქცია (ცალი)
[illegible]რჯომის ავტოტრანსი"	6	01	7 920
	8	08	6 192
[illegible]რ.ი"	1	21	9 000
[illegible]ზორგეთის [illegible]ნავთობაროდუქტი"	1,1	70	6 846
	1	01	14
	5	08	13 230
	7	52	560
[illegible]რომის ჩაის ფაბრიკა"	1	02	45
[illegible]მთის ჩაის ფაბრიკა"	3	01	450
[illegible]ალი ეწერის ჩაის [illegible]ბრიკა"	40	68	4 185
	41	68	4 061
	5	01	3 100

საწარმოს დასახელება	განაცხ. რეგისტრ. №	პუნქტის №	გაიყიდა აქცია (ცალი)
	5	52	620
„ერის იმედი"	8	01	44
	10	01	176
	1	05	2
	2	08	40
	7	08	540
„ბორჯომფშენი"	2	01	11 174
	1	58	2 220
„მექანიზაცია"	4	01	3 300
	1	08	9 504
„ახალქალაქის ნავთობაროდუქტი"	7	01	290
	11	01	440

საწარმოს დასახელება	განაცხ. რეგისტრ. №	პუნქტის №	გაიყიდა აქცია (ცალი)
	6	08	2 700
„ახალქალაქის ავტოსატრანსკასპ."	13	16	90
მეტეხის ნავთობაროდუქტი"	9	01	6 840
	4	08	17 955
	1	29	247
	2	29	95
	3	29	570
	4	29	19
	5	29	38
	6	29	266
	7	29	114
	8	29	133

საწარმოს დასახელება	განაცხ. რეგისტრ. №	პუნქტის №	გაიყიდა აქცია (ცალი)
	9	29	209
	10	29	76
	11	29	228
	12	29	7 182
	13	29	190
„მშენინდუსტრია"	3	08	85 050
„რკინა-ბეტონი"	1	52	90
	2	52	495
	3	52	2 295
	4	52	2 295
	6	52	2 250

ფეხბურთი

ნიგერია ჩემპიონატის მიღმა დარჩა

ყველანაირი მცდელობა იმის თაობაზე, რომ ნიგერია გამგზავრებულიყო სამხრეთ აფრიკაში და დაეცვა ჩემპიონის ტიტული უშედეგო აღმოჩნდა. საქმეს არც ფიფას პრეზიდენტის ჟოაო აველანჟის სიტყვიერმა მიმართვამ უშველა და არც მრავალრიცხოვანი გულშემატკივრის ხვეწნა-მუდარამ. ქვეყნის დიქტატორმა სანი აბაჩამ მაინც თავისი გაიტანა და „სუპერარწივები" ჩემპიონატის მიღმა დატოვა. ფიფამ კი ისინი, შესაძლოა კარგა ხნით ჩამოაშოროს ფეხბურთს და თავისი ეგიდით გამართულ არცერთ შეჯიბრებაში არ დაუშვას.

ჩემპიონატმა კი სტარტი 13 იანვარს იოჰანესბურგში აიღო, სადაც გათამაშების ერთ-ერთი ფავორიტი, სამხრეთ აფრიკა კამერუნს ხვდებოდა. მსოფლიოში როჯე მილათი ცნობილმა კამერუნმა ვერაფერი გააწყო მოწინააღმდეგესთან და თამაში დიდი ანგარიშით 0:3 დათმო. მეორე დღეს ერთმანეთის პირისპირ წარსდგნენ ზამბია-ალჟირი და განა — კოტ დივუარი. პირველ შეხვედრაში მეტოქეები მეგობრულად დაშორდნენ ერთმანეთს — 0:0. მეორეში კი განა ერთი თავით მაღლა იდგა მოწინააღმდეგე გუნდზე და — 2:0 საუკეთესო კანონზომიერი შედეგია. გოლები ევროპაში სახელგანთქმულმა ენტონი იებოამ და აბედი პელემ გაიტანეს. ერთნაირი ანგარიშები — 2:1 დაფიქსირდა ორშაბათს გამართულ ორ შეხვედრაში. ეგვიპტემ ანგოლა იმსხვერპლა, ხოლო სიერა ლეონემ ტურნირის ერთ-ერთი აუტსაიდერი ბურკინა-ფასო. სპეციალისტთა შორის დიდ ინტერესს იწვევდა მსოფლიოში საუკეთესო ფეხბურთელის ჯორჯ ვეას თამაში, რომლის გუნდი ლიბერია გაბონს ხვდებოდა.

მატჩი მოულოდნელად დაიწყო. ვეას პირველი 30 გარღვევა ... სახარიმოში, მცველები წესის ... აჩერებენ, რისთვისაც მსაჯი უყოყმანოდ ... ნიშნავს თერთმეტმეტრიან დარტყმას, რომელსაც უზადოდ ასრულებს საფრანგეთის „ტულუზაში" მოთამაშე კელვინ სებვე — 0:1. ასეთი იღბლიანი დასაწყისის შემდეგ, მაყურებელი (რომელიც სტადიონზე მხოლოდ სამხრეთ აფრიკის თამაშებზე დადის და დანარჩენი მატჩები მეტნაკლებად აინტერესებს) ლიბერიელთა კიდევ უფრო გააქტიურებას ელოდა, მაგრამ მოხდა სრულიად საპირისპირო. გაბონელები უშიშრად გადადიოდნენ მოწინააღმდეგის ნახევარზე და მატჩის განმავლობაში უამრავი საგოლე მომენტი შექმნეს. მაგრამ ბედი, აშკარად, ლიბერიელთა მხარეს იყო. 64-ე წუთზე მათი ერთ-ერთი კონტრშეტევა ხორვატიის „ჰაიდუკში" მოთამაშე მასს სარმა დააგვირგვინა — 0:2. დროის დარჩენილ მონაკვეთში კი გაბონელებმა მხოლოდ ანგარიშის შემცირება მოახერხეს. გოლი მესამოცე წუთზე საჯარიმო დარტყმით გი-ნზენგმა გაიტანა — 1:2. სამშაბათს ღამით ტურნირის კიდევ ერთი მატჩი გაიმართა. მოზამბიკელებმა ჩვენთვის კარგად ცნობილ ტუნისელებთან შეხვედრაში ფრედ — 1:1 ითამაშეს (როგორც გახსოვთ საქართველოს ნაკრები ახლო წარსულში ეთამაშა ტუნისს. მატჩი მალტაში ოთხთა საერთაშორისო ტურნირზე გაიმართა და კუდინოვის და ყაველაშვილის გოლების წყალობით მოგება — 2:0 ჩვენ გვხვდა წილად). დღეს ღამით კი ორი შეხვედრა გაიმართება: კამერუნი შეხვდება ეგვიპტეს, ხოლო ალჟირი სიერა-ლეონეს.

ბაჩო მიქაძე

კალათბურთი

ორი «ჩხირო» — შტრიხები პორტრეტისთვის

რეზო ჩხეიძე თამაშობს ლამაზად, სიამოვნებით, დაუშარავი აზარტით, ხასიათით. დიდი ფანტაზია და უჩვეულო გამოგონება მის თამაშს თავისებურ კოლორიტს მატებს. ბუნებით ხასიათის წარმოდგენაში ... მაჩვილ გონივრული აზროვნებით, ორიგინალური საკალათბურთო სვლებით გამოირჩევა.

მამუკა ჩხეიძე — დიდი პოტენციური შესაძლებლობის მქონე კალათბურთელია. სალი ტაქტიკური აზროვნებით და თამაშის ლაღი მანერით ხასიათდება. ზედმიწევნით მონდომებულია და დიდი ორგანიზაციული ნიჭით გააჩნია.

— ... ... „ჩხიროს" გეძახიან. რა ... მიზეზი?

რეზო — ეს მეტსახელი ბავშვობიდან, 7-8 წლიდან მომყვება. ბაბუაჩემს ახალგაზრდობაში მთელი ქალაქი „ჩხიროს" ეძახდა. „ჩემმა შვილიშვილმა სახელთან და გვართან ერთად მეტსახელიც მიითვისა" — ეცინება ბატონ რევაზ ჩხეიძეს — უფროს „ჩხიროს".

მამუკა — მწვრთნელმა ავთანდილ აბრამიძემ, როგორც ჩანს ჩემ და უფროს „ჩხიროს" შორის, თამაშის მანერაში და ტექნიკაში მსგავსება დაინახა და მეც რეზოს ნომერი და მეტსახელი მივითვისე.

— ... ფსიქოლოგიური დატვირთ... ... სპორტსმენმა რა თვისება უნდა ...?

რეზო — ნებისყოფის სიმტკიცე. ეს თვისება განსაკუთრებით მძიმე წუთებში ფასობს. როცა გუნდი აგებს, მაშინ სჭირდება მას სპორტსმენის რკინისებური ხასიათი და ბოლომდე ბრძოლის უნარი.

მამუკა — დაძაბულობას არ უნდა აყვე და უყველანაირად თავი უნდა შეიკავო.

— ... მოქმედებას ... ... ჟურნალ... შეფასებები?

რეზო — საერთოდ მიყვარს სიმართლე და ... რომლებსაც კვალიფიციური ჟურნალისტების ხელი ატყვია.

მამუკა — კრიტიკას ძალზედ მწარედ აღვიქვამ.

— ... ... პრესაზე რა აზრისა ხართ?

რეზო — უკმაყოფილო არა ვარ. კარგია, როცა თამაში ობიექტურად შუქდება. ჩემი აზრით, სპორტული ჟურნალისტიკა ისევე აუცილებელია, როგორც გულშემატკივარი.

მამუკა — ძალიან მსიამოვნებს, როცა მაღალ... ტონის რეცენზიას ვკითხულობ.

— ... სიტყვამ მოიტანა და მარადიული ... გუნდი და გულშემატკივარი...

რეზო — კარგია, როცა გულშემატკივა... სულითა და გულით მხარში უდგას გუნდს, ... უცხადებს სიმპათიას და გაჭირვების ... არ ტოვებს მას.

მამუკა — გულშემატკივარი ერთ-ერთი ... უმთავრესი ფენომენია და მისი მოწონებისა ... უკმაყოფილების რეაქცია გუნდისთვის საჭიროებლოა.

— სხვა რა გიტაცებთ ცხოვრებაში?

რეზო — მუსიკის გარეშე ცხოვრება ვერ წარმომიდგენია. ძალიან მიყვარს „სოული". აგრეთვე, მიყვარს კითხვა და რა თქმა უნდა, მეგობრებთან ყოფნა.

მამუკა — მეც „სოული", კითხვა და მეგობრები მიყვარს.

— წამიერად თვალი გადაავლეთ თქვენს ცხოვრებას. შეცვლიდით რამეს?

რეზო — ფორმები შეიძლება შემეცვალა, არსი კი არა. შეიძლება ჩემს ცხოვრებაში იყო შეცდომები, მაგრამ საბოლოო შეფასება მაინც დადებითი მაქვს.

მამუკა — ალბათ, არა.

— რაზე ოცნებობთ?

რეზო — როგორც ყველას, მეც მაქვს ჩემი ოცნებები. წინასწარ არაფერს ვგეგმავ, მაგრამ ვფიქრობ, რომ თუ ცხოვრება გაძლევს შანსს, უნდა გამოიყენო.

მამუკა — ვოცნებობ მოვხვდე საქართველოს ნაკრების ხუთეულში.

— გისურვებთ წარმატებებს.

თამუნა ლოლაძე

ჭადრაკი

ორი თვალსაზრისი

ვინ იყო ყველა დროის უძლიერესი მოჭადრაკე? ამ მხრივ რაიმე კატეგორიულის თქმა, გასაგებია, ძალიან ძნელია. კამათი ყოველთვის გაგრძელდება.

1929 წელს ფრანგულმა სპორტულმა ჟურნალმა „ლიტონმა" ჩაატარა ევროპისა და ამერიკის ყველაზე უფრო ავტორიტეტული საჭადრაკო ჟურნალისტების გამოკითხვა. მათ უნდა დაესახელებინათ იმდროინდელი 10 უძლიერესი მოჭადრაკე მსოფლიოში. აი ამ გამოკითხვის შედეგები:

1. ალექსანდრე ალიოხინი (საფრანგეთი) — 870 ქულა. 2. ხოსე-რაულ კაპაბლანკა (კუბა) — 809. 3. ემანუილ ლასკერი (გერმანია) — 720. 4. არონ ნიმცოვიჩი (დანია) — 686. 5. ეფიმ ბოგოლიუბოვი (გერმანია) — 651. 6. რუდოლფ შპილმანი (ავსტრია). 7. აკიბა რუბინშტეინი (პოლონეთი). 8. მილან ვიდმარი (იუგოსლავია) — 378. 9. მაქს ვიჩე (პოლანდია). 10. საველი ტარტაკოვერი (პოლონეთი) — 2?? ქულა.

გავიდა მრავალი წელი. ცნობილი იუგოსლაველი დიდოსტატი და ჟურნალისტი მილან მატულოვიჩი შეეცადა დაედგინა ყველა დროის უძლიერესი მოჭადრაკეების ათეული, იგი გამოდიოდა 5 მონაცემიდან: 1) მატჩები მსოფლიო პირველობაზე. 2) მონაწილეობა შესარჩევ შეჯიბრებებში მსოფლიო ჩემპიონთან შეხვედრის მისაპოვებლად. 3) წარმატებები ყველაზე უფრო მნიშვნელოვან საერთაშორისო ტურნირებში. 4) შედიოდა თუ არა (და რამდენ ხანს) ექსტრაკლასის დიდოსტატების რიცხვში. 5) რეიტინგი.

რათა უფრო ზუსტი ყოფილიყო, მატულოვიჩმა შეისწავლა თითოეული კანდიდატის 200-200 პარტია.

აი მის მიერ შედგენილი ათეული: 1. ალექსანდრე ალიოხინი. 2. ხოსე-რაულ კაპაბლანკა. 3. ემანუილ ლასკერი. 4. რობერტ ფიშერი (აშშ). 5. მიხეილ ბოტვინიკი (საბჭოთა კავშირი, რუსეთი). 6. მიხეილ ტალი (საბჭოთა კავშირი, ლატვია). 7. ანატოლი კარპოვი (რუსეთი). 8. გარი კასპაროვი (რუსეთი). 9. ვასილ სმისლოვი (რუსეთი). 10. ტიგრან პეტროსიანი (საბჭოთა კავშირი).

განმარტა რა გამოკვლევის შედეგები, მილან მატულოვიჩმა დასძინა: „ალიოხინს პირველი ადგილი იმიტომ მივაკუთვნე, რომ იგი გენიალურ კომბინაციებს ახორციელებდა, ისეთნაირად თამაშობდა, რომ გულშემატკივრები თავიდან ბოლომდე დაძაბულობაში ჰყავდა. 1930 წელს ჰამბურგის საჭადრაკო ოლიმპიადაზე მას პირდაპირ განსაცვიფრებელი შედეგები ჰქონდა — ცხრა პარტია ითამაშა და ცხრავე მოიგო".

ბივი ბამრეკელი

ბატონო შოთა!

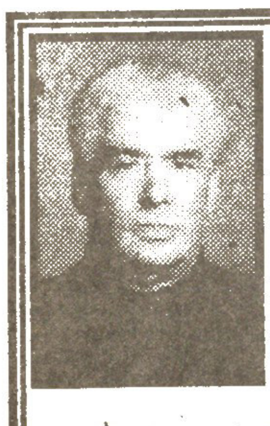

რა ცოტა დრო გავიდა, რაც ჩვენს შორის აღარ ხართ. მოგვენატრა თქვენი ნათელი სახე, განუმეორებელი თბილი ღიმილი და დახვეწილი საუბარი.

მიუხედავად სიჭარმაგისა და თქვენს თავზე დატეხილი დიდი უბედურებისა, მოულოდნელი და თავზარდამცემი იყო თქვენი სიკვდილი. უხმაუროდ ვალმოხდილი განერიდე ამ წუთისოფელს, თვალცრემლიანი დატოვე თქვენი ერთადერთი, საყვარელი ვაჟი.

გადასახლდით (შორეთში) სათაყვანო მეუღლესთან, უმცროს ვაჟთან მიშიკოსთან და თან წაიღეთ დიდი რწმენა, სამშობლოს ნათელი მომავლისა.

იძინეთ თქვენს ... ნატრებულ ცოლ-შვილთან, ნუ შეშფოთდება თქვენი ... თქვენს მოსაგონრად მუდამ დაინთება წმინდა სანთელი. უფალმა ნათელში გამყოფოთ, მსუბუქი იყოს მშობლიური მიწა.

თქვენი ოჯახის ახლობლები
ნათელა სირაძე, გოგი თაბაგარი

ნორა შვანგირაძე-ბერუაშვილი

ორმოცი დღეა შენი ფუსფუსი გაქრა ჩვენი ოჯახიდან. ორმოცი დღეა სიცარიელემ დაისადგურა ჩვენი სახლის ყველა კუთხეში. საოცარია, რა ჩუმად და წყნარად წახვედი... ალბათ, ღვთისმორწმუნეობამ გაგაძლებინა და გადაგატანინა ის დიდი ტკივილი, რაც ავადმყოფობას ახლავს ხოლმე.

ძნელია უშენობა.

ძნელია, როცა ოჯახს აკლდება მზრუნველი დედა და დიასახლისი, ახლობლებს და ნათესავებს მოსიყვარულე მასპინძელი.

გვიჭირს უშენობა.

გვიჭირს, მაგრამ შენს საკეთებელს შენი სიყვარულით გააკეთებენ შენი ოჯახი და ახლობლები.

მოგვიტევე, თუ ისეთნი ვერ ვიყავით, როგორიც გსურდა.

გჯეროდეს, შენი ხსოვნა არასდროს გაქრება შენს მიერ ნალოლიავები ოჯახიდან.

მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მიწა.

ოჯახი

ART MONITOR

ჰიტ კიდობანი

BOB MARLEY
BUFFALO SOLDIER

BUFFALO SOLDIER, DREADLOCK RASTA
THERE WAS A BUFFALO SOLDIER
IN THE HEART OF AMERICA
STOLEN FROM AFRICA, BROUGHT TO AMERICA
FIGHTING ON ARRIVAL, FIGHTING FOR SURVIVAL
I MEAN IT, WHEN I ANALYSE THE STENCH
TO ME, IT MAKES A LOT OF SENSE
HOW THE DREADLOCK RASTA WAS THE BUFFALO SOLDIER
AND HE WAS TAKEN FROM AFRICA, BROUGHT TO AMERICA
FIGHTING ON ARRIVAL, FIGHTING FOR SURVIVAL
SAID HE WAS A BUFFALO SOLDIER, DREAD-LOCK RASTA
BUFFALO SOLDIER, IN THE HEART OF AMERICA
IF YOU KNOW YOUR HISTORY
THEN YOU WOULD KNOW WHERE YOU COMING FROM
THEN YOU WOULDN'T HAVE TO ASK ME
WHO THE HECK DO I THINK I AM
I'M JUST A BUFFALO SOLDIER
IN THE HEAR OF AMERICA
STOLEN FROM AFRICA, BROUGHT TO AMERICA
SAID HE WAS FIGHTING ON ARRIVAL
FIGHTING FOR SURVIVAL
SAID HE WAS A BUFFALO SOLDIER
WIN THE WAR FOR AMERICA
DREADIE, WOE YOE YOE, WOE WOE YOE YOE
WOE YOE YOE YO, YO YO WOE YO, WOE YOE YOE
(REPEAT)
BUFFALO SOLDIER, TRODDING THROUGH THE LAND
SAID HE WANNA RAN, THEN YOU WANNA HAND
TRODDING THROUGH THE LAND, YEA, YEA
SAID HE WAS A BUFFALO SOLDIER
WIN THE WAR FOR AMERICA
BUFFALO SOLDIER, DREADLOCK RASTA
FIGHTING ON ARRIVAL, FIGHTING FOR SURVIVAL
DRIVEN FROM THE MAINLAND
TO THE HEART OF THE CARIBBEAN
SINGING, WOE YOE YOE, WOE WOE YOE YOE
WOE YOW YOE YO, YO YO WOE YO WOE YO YOE
(REPEAT)
TRODDING THROUGH SAN JUAN
IN THE ARMS OF AMERICA
TRODDING THROUGH JAMAICA, A BUFFALO SOLDIER
EIGHTING ON ARRIVAL, EIGHTING FOR SURVIVAL
BUFFALO SOLDIER, DREADLOCK RASTA
SINGING, WOE YOE YOE, WOE WOE YOE YOE
WOE YOE YOE YO, YO YO WOE YO WOE YO YOE.

O TEMPORA, O MORES!

17 იანვარი

1706 — 290 წლის წინ ბოსტონში დაიბადა ბენჯამინ ფრანკლინი, ამერიკელი მწერალი და განმანათლებელი, საზოგადო მოღვაწე, ფიზიკოსი (გარდაიცვალა 1790 წელს).

1894 — სამსახურიდან დაითხოვეს ნიკო ფიროსმანაშვილი, რისი მიზეზიც ხელმძღვანელობის აზრით, ჯანმრთელობის გაუარესება და საქმისადმი არასერიოზული მიდგომა იყო.

1906 — რკინიგზელმა მუშა-რევოლუციონერმა არსენა ჯორჯიაშვილმა მოკლა რევოლუციის წინააღმდეგ მიმართული დამსჯელი ოპერაციების ორგანიზატორი, შავრაზმელი გენერალი გრიაზნოვი.

1969 — გამოვიდა ჯგუფ Led Zeppelin-ის პირველი ალბომი.

18 იანვარი

1881 — თბილისში ჩატარდა ქართული დრამატული საზოგადოების ყრილობა, რომელიც 1879 წელს შეიქმნა დ.ყიფიანის, ნ.ავალიშვილის, ა.სარაჯიშვილის, ი.ბაქრაძის, გ.თუმანიშვილის თაოსნობით. ყრილობის შესახებ ჟურნალი „ივერია" წერდა: „საზოგადოებას ფართო მოედანი აქვს წინ გაშლილი... ჩვენ დარწმუნებული ვართ, ეხლა ისეთმა ნიავმა დაჰბერა ქართველ საზოგადოებას, რომ თუ ამ საქმის მოთავენი ენერგიულად და დაუზარებლივ მოიწადინებენ თავიანთი დანიშნულების შესრულებას, თანაგრძნობაც ბევრი იქნებაო".

1896 — 100 წლის წინ დაიბადა ჰანს ზედლმაირი, ავსტრიელი ისტორიკოსი და ხელოვნების ფილოსოფოსი, ხელოვნებათმცოდნეობაში „სტრუქტურული ანალიზის" შემომტანი.

1905 — თბილისის რკინიგზის სახელოსნოების მუშების ინიციატივით, ქალაქის თითქმის ყველა საწარმომ გამოაცხადა პოლიტიკური გაფიცვა. 9 იანვარს რუსეთში დაწყებულმა მღელვარებამ საქართველოც მოიცვა.

1936 — 60 წლის წინ ლონდონში გარდაიცვალა რადიარდ კიპლინგი, ცნობილი ინგლისელი მწერალი (დაიბადა 1865 წელს).

1973 — გერმანიაში, ბონში მოეწყო დიდი იტალიელი რეჟისორის ლუკინო ვისკონტის ფილმის „ლუდვიგის" პრემიერა.

19 იანვარი

1576 — 420 წლის წინ ნიურნბერგში გარდაიცვალა ჰანს საქსი, გერმანელი პოეტი, 6000-ზე მეტი ნაწარმოების ავტორი (დაიბადა 1494 წელს).

1918 — საბჭოების ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დეკრეტით გარეკეს დამფუძნებელი კრება, ამიერკავკასიელი დეპუტატებიდან მუშაობაში მონაწილეობა მხოლოდ ირაკლი წერეთელმა მიიღო.

1995 — ედუარდ შევარდნაძე ოფიციალური ვიზიტით ჩავიდა ბულგარეთში.

1995 — რუსეთის ფედერაციის უშიშროების საბჭომ დაამტკიცა აფხაზეთის კონფლიქტის ზონაში მდგომი რუსეთის სამშვიდობო მანდატის გაგრძელება.

20 იანვარი

1876 — 120 წლის წინ კრაკოვში დაიბადა იოსიფ ჰოფმანი, ცნობილი პოლონელი პიანისტი და კომპოზიტორი. პიანისტის, კომპოზიტორისა და დირიჟორის კაზიმეჟ ჰოფმანის ვაჟი. მოშკოვსკის და რუბინშტეინის მოწაფე. 1898 წლიდან ამერიკაში ცხოვრობდა.

1920 — საქართველოს დამოუკიდებლობა დე ფაქტოდ ცნო ინგლისმა.

1968 — ნიუ-იორკი. კარნეგი ჰოლი. გაიმართა ვუდი გათრის ხსოვნისადმი მიძღვნილი კონცერტი. მისი სიმღერები შეასრულეს ბობ დილანმა (1966 წლის ავარიის შემდეგ იგი პირველად გამოვიდა სცენაზე), ჯუდი კოლინზმა, პიტ სიგერმა, The Band-მა, რემბლინ ჯეკ ელიოტმა და ვუდი გათრის შვილმა ერლო გათრიმ.

21 იანვარი

1921 — ი.სტალინი ს.ორჯონიკიძეს უგზავნის დეპეშას: „ცეკამ მიიღო გადაწყვეტილება, განწიოს მოსამზადებელი მუშაობა იმ ვარაუდით, რომ შესაძლოა საჭირო შეიქმნას სამხედრო ჩარევა და საქართველოს ოკუპაცია. გადაწყდა, აგრეთვე, შეკითხვა გაეგზავნოს კავკასიის ფრონტს ჩვენი სამხედრო ძალების მდგომარეობაზე, იმაზე, თუ რა ძალა დაგვჭირდება კიდევ, რომ უეჭველად დავამარცხოთ საქართველო, თორემ ტროცკი ირწმუნება, თქვენს ფრონტზე ჩვენ ერთობ სუსტნი ვართო. აუცილებელია ჩემს სახელზე გამოგზავნო ცნობა, შეგვიძლია თუ არა ვიქონიოთ სრული გამარჯვების იმედი".

1943 — სცენაზე უკანასკნელად გამოდის დიდი უნგრელი კომპოზიტორი და შემსრულებელი ბელა ბარტოკი.

22 იანვარი

1561 — 435 წლის წინ ლონდონში დაიბადა ფრენსის ბეკონი, დიდი ინგლისელი ფილოსოფოსი, ინგლისური მატერიალიზმის მესაძირკვლე (გარდაიცვალა 1626 წელს).

1784 — თბილისში ჩატარდა რუსეთთან ხელშეკრულების დადების საზეიმო ცერემონიალი. ერეკლე მეორემ დაიფიცა რუსეთის ტახტის ერთგულებაზე. მეფეს გადაეცა ეკატერინე II-ის მიერ გამოგზავნილი სამეფო რეგალიები და საჩუქრები. რუსულმა ზარბაზნებმა 101-ჯერ მისცეს სალუტი.

1845 — დიმიტრი ყიფიანი ქორწინდება გიორგი (იაგორ) ჭილაშვილის ქალიშვილ ნინოზე.

1995 — „თბილსრესში" მომხდარი ხანძრის შედეგად მწყობრიდან გამოვიდა მეცხრე და მეათე ენერგობლოკები.

კროსვორდი

თარაზულად: 1. კედელზე გასაკრავი ხალი, რომელშიც ჩაქსოვილია სურათები; 5. ეთიოპიის ძველი სახელწოდება; 10. ისლანდიის დედაქალაქი; 11. მაგარი წვეტიანი გამონაზარდი ზოგიერთი მცენარის ტანზე; 12. გამოუცდელი, ხალხში გამოუსვლელი; 13. ხალხური ზეპირი შემოქმედება; 14. ნავსადგურიანი ქალაქი ჩილეში; 15. აღმოსავლური დასარტყამი ინსტრუმენტი; 16. მძიმე გადამდები დაავადება; 20. მცოხნელი ცხოველი; 22. ამერიკელი კინოვარსკვლავი; 24. ჩაცმა-დახურვას გადაყოლილი კაცი; 25. აფრიკის სახელმწიფო; 27. აურზაური; 30. იტალიელი კინომსახიობი; 32. ჭიდაობის ილეთი; 34. ამერიკის პრეზიდენტი; 35. თვლებიანი მომცრო საზიდარი; 37. დეფექტი; 38. სპეციალურად გაწვრთნილი მონა ძველ რომში, რომელიც ცირკის არენაზე იბრძოდა; 39. ერთგვარი მიბაძვა; 40. შტატი ამერიკაში;

შვეულად: 1. ბიოლოგიის დარგი; 2. კედელში დატანებული ქვის ან აგურის ღუმელი; 3. შექსპირის ნაწარმოების გმირი; 4. აფრიკის სახელმწიფოს დედაქალაქი; 6. გერმანიის საფეხბურთო კლუბი; 7. თევზი ზუთხისებრთა ოჯახიდან; 8. დიდი წვეულება; 9. სამხედრო-საზღვაო შემადგენლობის უმაღლესი წოდებულება; 16. ნარმოთქმის მანერა; 17. იგივეა, რაც ინდის ხურმა; 18. სახელმწიფო აფრიკაში; 19. ერთგვარი შხამიანი გველი; 21. ფულის ერთეული იტალიაში; 23. კავკასიელ მთიელთა სოფელი; 24. ზღაპრული დიდი ფრინველი, რომელიც გასაჭირში ჩავარდნილ გმირს ეხმარება; 26. ნ.დუმბაძის ნაწარმოების პერსონაჟი; 28. ბრაზილიელი ფეხბურთელი; 29. ბრაზილიელი ფეხბურთელი; 31. ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეული; 33. რეაქტიული, საფრენი აპარატი; 36. ქალაქი ინდოეთში; 37. ტალანტი.

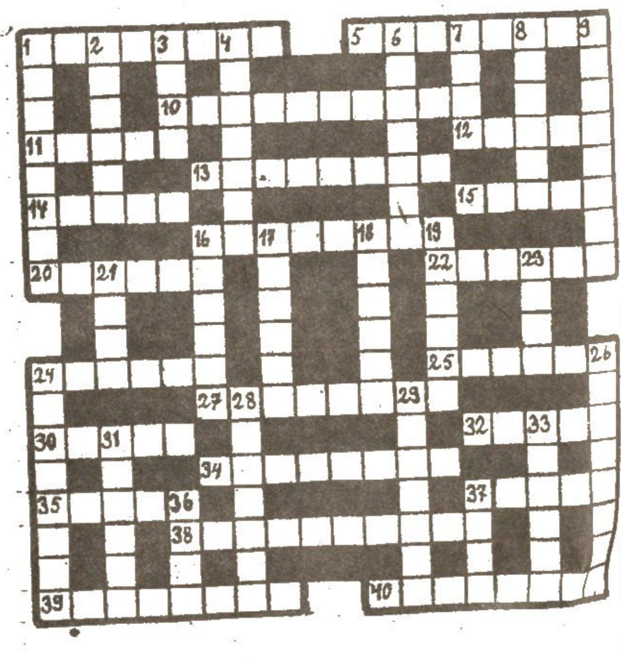

წინა ნომერში გამოქვეყნებული კროსვორდის პასუხები

თარაზულად: 1. ნალია; 4. აკუმულატორი; 6. კრონოსი; 8. მიო; 9. ვია; 10. დიადი; 11. სვავი; 13. ანანასი; 14. რუბენსი; 16. იაპვე; 18. კეთრი; 21. კიმ; 22. თმა; 23. იკებანა; 26. ინდირა განდი; 27. ალიბი;

შვეულად: 1. ნამი; 2. ბალკანეთი; 3. ალტი; 4. არტემიდა; 5. იორდანია; 6. კონკია; 7. ივნისი; 10. დავითი; 12. ივდითი; 14. რეჟიმი; 15. იკორთა; 17. პონკონგი; 19. თანაბარი; 20. ბარბიტალი; 24. რინა; 25. ბახი.

მეუღლე ლენა ბიბილაშვილი, შვილები ნინო და მარიკა დოიჯაშვილები, სიძე ლევან კუპრაშვილი, შვილიშვილი ირაკლი, ძმა პლატონ დოიჯაშვილი, და ანა კუპრაშვილი, ძმისშვილები, დისშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ვალერიან აბრამის ძე დოიჯაშვილი

პანაშვიდი თბილისში 16 იანვარს 15 სთ-ზე, 17 იანვარს 12 სთ-ზე.

გადასვენება თბილისიდან 17 იანვარს 13 საათზე.

მისამართი: ფანასკერტელის (ბახტრიონის) ქუჩა კორპუსი № 14, 1 სადარბაზო, მე-14 სართული.

დაკრძალვა გორის რ-ნი, სოფ. ზემო ხვითი, 18 იანვარს 15 საათზე.

ნინა დიმიტრის ასული თარხნიშვილის

გარდაცვალებას იუწყება მისი ოჯახი. პანაშვიდი 18,19 იანვარს 3 საათზე, გასვენება 20 იანვარს 2 საათზე. მისამართი: ძმები ზუბალაშვილების 27/9.

დამფუძნებელთა საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი ვასილ მაღლაფერიძე,
მთავარი რედაქტორის მოადგილე პაატა ვეშაპიძე, გენერალური დირექტორი ვახტანგ სალია,
პასუხისმგებელი რედაქტორი ზაზა ტალახაძე

რედაქციის მისამართი: თბილისი, პეტრიაშვილის №7. ტელეფონი: 29-48-05; ფაქსი: 29-48-05.